

IBR - IRE

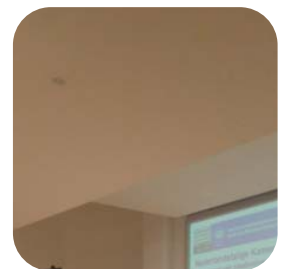
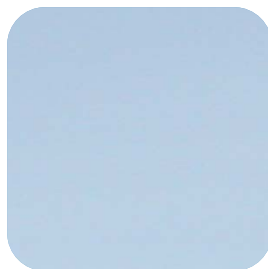
Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Koninklijk Instituut

Opgericht bij wet van 22 juli 1953

E. Jacqmainlaan 135/1 – 1000 Brussel
info@ibr-ire.be – www.ibr-ire.be

Jaarverslag 2011

Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Koninklijk Instituut

Opgericht bij wet van 22 juli 1953

E. Jacquainlaan 135/1 – 1000 Brussel
info@ibr-ire.be – www.ibr-ire.be

Jaarverslag 2011

IBR - IRE

Lijst van de afkortingen	3
Samenstelling van de Raad, het Uitvoerend Comité, het Comité Wetgevende Werkzaamheden, de interne diensten en de Commissarissen	4
Markante feiten – Het woord van de Voorzitter, de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal	7
Deel I - Werkzaamheden van de Raad, van de Vaktechnische Commissies en internationale relaties	
Werkzaamheden van de Raad	10
Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies	
Normen	14
Vorming	18
Juridisch	20
SME/SMP	22
Non-profit	24
Boekhoudkundige aangelegenheden	26
Internationale relaties	28
Deel II - Activiteiten onder publiek toezicht inzake het beheer van de bedrijfsrevisoren en de revisorale opdrachten	
Kwaliteitscontrole	34
Toezicht	40
Tucht	49
Toegang tot het beroep	50
Openbaar register	53

Lijst van de afkortingen

APB	<i>Auditing Practices Board</i> (Verenigd Koninkrijk)
BIBF	Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten
BVBA	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
CBFA	Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen
CFI	Cel voor Financiële Informatieverwerking
CNCC	<i>Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes</i> (Frankrijk)
EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
FEE	<i>Fédération des Experts Comptables européens</i>
FIDEF	<i>Fédération Internationale des Experts-comptables Francophones</i>
FSMA	<i>Financial Services and Markets Authority</i>
GAFI	<i>Groupe d'Action Financière</i>
GRECO	Groep van Staten tegen Corruptie
HREB	Hoge Raad voor de Economische Beroepen
IAB	Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten
IAASB	<i>International Auditing and Assurance Standards Board</i>
IAS	<i>International Accounting Standard</i>
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren
ICCI	Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisorat
IES	<i>International Education Standard</i>
IESBA	<i>International Ethics Standards Board for Accountants</i>
IFAC	<i>International Federation of Accountants</i>
IFRS	<i>International Financial Reporting Standards</i>
IPSAS	<i>International Public Sector Accounting Standard</i>
ISA	<i>International Standards on Auditing</i>
ISAE	<i>International Standard on Assurance Engagements</i>
ISQC	<i>International Standard on Quality Control</i>
ISRS	<i>International Standard on Related Services</i>
KMO	Kleine en middelgrote onderneming
KVI	Kamer van verwijzing en instaatstelling
NBA	Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
NBB	Nationale Bank van België
Nivra	Nederlands Instituut van Registeraccountants
OISZ	Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid
PAFA	<i>Pan African Federation of Accountants</i>
PCA0B	<i>Public Company Accounting Oversight Board</i>
RAB	<i>Regulated Asset Base</i>
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SEC	<i>Securities and Exchange Commission</i> (US)
SME	<i>Small and Medium-Sized Entities</i>
SMP	<i>Small and Medium Practices</i>
VBO	Verbond van Belgische Ondernemingen
Vzw	Vereniging zonder winstoogmerk

■ ■ ■ Samenstelling

De Raad ○ ○

Voorzitter

Michel DE WOLF

Ondervoorzitter

Daniel KROES

Leden van de Nederlandse taalrol

Lieven ACKE, *Secretaris*

Tom MEULEMAN

Inge SAEYS

Dirk SMETS

Marnix VAN DOOREN

Patrick VAN IMPE

Leden van de Franstalige taalrol

Thierry DUPONT

Vincent ETIENNE

Félix FANK

Patricia LELEU

Eric MATHAY, *Secretaris-Penningmeester*

Raynald VERMOESEN

Het Uitvoerend
Comité

Het Comité
Wetgevende
Werkzaamheden

Van links naar rechts: de heren Raynald VERMOESEN,
Eric MATHAY, Daniel KROES, Michel DE WOLF, David SZAFRAN en Lieven ACKE,
mevrouw Isabelle MEUNIER en de heer Vincent ETIENNE

Het Uitvoerend Comité

De Voorzitter Michel DE WOLF, de Ondervoorzitter Daniel KROES en de Raadsleden Lieven ACKE,
Vincent ETIENNE, Eric MATHAY en Raynald VERMOESEN

Het Comité Wetgevende Werkzaamheden

Voorzitter Michel DE WOLF

Leden Lieven ACKE, Thierry DUPONT, Daniel KROES, Patricia LELEU en Raynald VERMOESEN

Secretariaat David SZAFRAN en Erwin VANDERSTAPPEN

IBR - IRE

Interne diensten

Samenstelling van de interne diensten per 31 december 2011

<i>Secretaris-generaal</i>	David SZAFRAN
<i>Adjunct-Secretaris-generaal</i>	Isabelle MEUNIER
<i>Directie-attaché</i>	Alexia CAUWE
Openbaar register en toegang tot het beroep <i>Adviseur "Register"</i> <i>Adjunct-adviseur "Stage"</i>	Christophe D'HONDT (<i>partim</i>) Astrid VAN DROOGENBROECK
Vaktechniek <i>Adviseur</i> <i>Adviseur</i> <i>Adjunct-adviseur</i>	Stéphanie QUINTART Inge VANBEVEREN Ellen SCHETS
<i>Diensthofd</i> Toezicht & Kwaliteitscontrole <i>Adviseur</i> <i>Adviseur</i> <i>Adjunct-adviseur</i> <i>Attaché</i>	Stéphane FOLIE Ludwig POLFLIET Wouter DE BRABANDERE Julie BOGDAN Catherine MBANDA ESONGO
<i>Diensthofd</i> Griffie tuchtinstanties	Victor YANGANDI (<i>partim</i>)
<i>Diensthofd</i> Communicatie & evenementen <i>Adviseur "documentalist"</i> <i>Attaché</i>	Caroline THIENPOND Jan LAPLASSE Dhoha SMIDA
<i>Diensthofd</i> Internationale relaties	Sandrine VAN BELLINGHEN
<i>Diensthofd</i> Juridische zaken <i>Adjunct-adviseur</i> <i>Attaché</i>	Erwin VANDERSTAPPEN Victor YANGANDI (<i>partim</i>) Steven DE BLAUWE
<i>Diensthofd</i> Administratie <i>Adviseur</i> <i>Adviseur</i> <i>Adjunct-adviseur</i> <i>Adjunct-adviseur</i>	Stef VAN ATTENHOVEN Christophe D'HONDT (<i>partim</i>) Hicham DOUMALI Sandrine DUQUENNE Nathalie JOORIS

Commissarissen

Mevrouw Joëlle BACQ en de heer Carl ROMBOUT

Van links naar rechts: Ondervoorzitter Daniel KROES, Voorzitter Michel DE WOLF en Secretaris-generaal David SZAFRAN

Het woord van de Voorzitter, de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal

Herinnering van de strategische prioriteiten 2010 - 2013

De Raad van het IBR heeft de zes strategische prioriteiten zoals deze, na uitgebreide raadpleging, in april 2010 werden vastgesteld voor de komende drie jaar, verder uitgewerkt.

1. Het behouden van de huidige opdrachten en het ontwikkelen van nieuwe opdrachten.
2. De strijd tegen de abnormaal lage erelonen.
3. Het vrijwaren van de basisbeginselen van het Belgisch systeem van publiek toezicht, overeenkomstig de fundamentele democratische principes van de scheiding der machten.
4. Het ontwikkelen van kwaliteitsvolle relaties met de buitenwereld en de leden van het Instituut.
5. Het voortzetten van het begeleidingsplan voor de invoering van de ISA's.
6. Het systematisch onder de loep nemen van de werkdomeinen vanuit het oogpunt van hun relevantie.

Financiële crisis en overheidssector

De financiële crisis van 2011 is te wijten aan een gebrek aan vertrouwen in de rekeningen van bepaalde Staten.

In deze context moedigt de Raad van het IBR aan om in de overheidssector een boekhouding te voeren geïnspireerd op de beginselen van de boekhouding op transactiebasis overeenkomstig de internationale boekhoudkundige normen voor de openbare sector (*International Public Sector Accounting Standards*, IPSAS), alsook een onafhankelijke externe audit uit te voeren.

In dit opzicht draagt de afsprakennota tussen het Belgisch Rekenhof, het agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) en het IBR bij tot de samenwerking op het vlak van de financiële controle rond het concept van enkelvoudige audit (*single audit*). Dit maakt deel uit van de eerste strategische prioriteit die in 2010 door de Raad werd vastgesteld.

Op federaal niveau draagt de gemeenschappelijke controle door het Rekenhof en een onder de bedrijfsrevisoren benoemde commissaris in de autonome overheidsbedrijven eveneens bij tot een betere controle en kwaliteit van de financiële verslaggeving.

Verder blijft de Raad de aandacht van het beroep vestigen op de signaalfunctie van de commissaris, meer bepaald in geval van discontinuïteit van de gecontroleerde entiteit.

Voorstellen van de Europese Commissie inzake audit

In december 2010 heeft de Raad van het Instituut, na een ruime openbare raadpleging die werd voorgelegd aan zijn leden en belanghebbenden die geen deel uitmaken van het beroep, zijn commentaar geformuleerd op het door de Europese Commissie in oktober 2010 gepubliceerde Groenboek met betrekking tot de audit.

Naar aanleiding van verschillende contacten, zowel op Belgisch als op Europees en internationaal niveau, heeft de Raad in 2011 zijn standpunt uiteengezet en op een actieve wijze de ontwikkelingen gevolgd omtrent de aanneming door de Europese Commissie van het voorstel tot wijziging van de Auditrichtlijn en van Verordening betreffende de audit van organisaties van openbaar belang (verplichte rotatie van het bedrijfsrevisorenkantoor, verbod op alle niet-auditdiensten, beperking tot 10 % van de bezoldiging van de commissaris voor prestaties die rechtstreeks verband houden met de audit, enz.).

De Raad van het Instituut heeft bevestigd positief te staan tegenover de vraag om door middel van een referentiekader te beantwoorden aan de maatschappelijke verwachtingen, in het bijzonder in verband met de risico's op discontinuïteit, en om meer te communiceren over de draagwijdte van de revisorale opdrachten. In dit opzicht heeft de Raad via zijn vertegenwoordigers de internationale auditnormgever (IAASB) aangespoord om prioritair de internationale controlenorm inzake de financiële verslaggeving (ISA 700) te wijzigen om aan de nieuwe verwachtingen van de belanghebbenden te beantwoorden.

Daarnaast heeft de Raad de aandacht van de belanghebbenden, ook op Europees niveau, gevestigd op:

- a) het feit dat de cumulatie van bevoegdheden door een orgaan van publiek toezicht, dat gelijktijdig normgevende, onderzoeks- en tuchtrechtelijke bevoegdheden uitoefent, strijdig is met het fundamenteel democratisch beginsel van de scheiding der machten en met de naleving van het Europees verdrag van de Rechten van de Mens. Dit draagt bij tot de verwezenlijking van de derde strategische prioriteit vastgesteld door de Raad in 2010;
- b) de noodzaak tot naleving van het evenredigheidsbeginsel tussen bepaalde door de Europese Commissie beoogde maatregelen (verbod op niet-auditdiensten, rotatie van het bedrijfsrevisorenkantoor, enz.) en de nagestreefde doelstelling van algemeen belang, meer bepaald de financiële zekerheid.

Ontwikkeling van het normatief kader

In 2011 heeft de Raad verscheidene vormingssessies georganiseerd en, in samenspraak met het IAB en het BIBF, praktische hulpmiddelen ter beschikking gesteld van de bedrijfsrevisoren met het oog op het vergemakkelijken van de toepassing van de nieuwe wettelijke en normatieve bepalingen betreffende de strijd tegen het witwassen.

De Raad heeft kennis genomen van het feit dat de Minister die bevoegd is voor Economie geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid die hij zich had voorbehouden tot 15 december 2011 om de verplichte invoering van de ISA's uit te stellen, op grond van de uitwerking van een begeleidingsplan hieromtrent door het IBR. In de praktijk zijn de ISA's dus van toepassing op de wettelijke controle van de jaarrekeningen 2012 voor de organisaties van openbaar belang en op de jaarrekeningen 2014 voor de andere entiteiten.

De Raad heeft van eind 2011 tot begin 2012 een ontwerp van Deontologische Code ter openbare raadpleging voorgelegd die voorgesteld zal worden in de vorm van een norm of koninklijk besluit. Dit ontwerp van Code houdt rekening met de Europese ontwikkelingen, meer bepaald de omzetting in 2007 van de Europese Richtlijn van 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en de nieuwe internationale Ethische Code van de IESBA. De openbare raadpleging heeft aanleiding gegeven tot meer opmerkingen dan ooit verkregen bij voorgaande openbare raadplegingen. De Raad zal deze opmerkingen bestuderen in 2012.

Deel I Algemene werkzaamheden

Raad
Vaktechnische
Commissies
Internationale
relaties

IBR - IRE

De Raad en zijn comités

Algemene werkzaamheden

Van links naar rechts: Directeur Administratie Eric VAN MEENSEL, de Raadsleden Patrick VAN IMPE en Marnix VAN DOOREN, Directeur Kwaliteitscontrole en Toezicht Isabelle MEUNIER, Secretaris-Penningmeester Eric MATHAY, Raadslid Dirk SMETS, Ondervoorzitter Daniel KROES, de Raadsleden Tom MEULEMAN, Inge SAEYS en Vincent ETIENNE, Voorzitter Michel DE WOLF, Raadslid Raynald VERMOESEN, Secretaris-generaal David SZAFRAN en de Raadsleden Félix FANK, Lieven ACKE, Thierry DUPONT en Patricia LELEU

De Raad heeft in 2011 16 keer vergaderd. Het Uitvoerend Comité en het Comité Wetgevende werkzaamheden hebben 27 keer vergaderd.

De Raad van het Instituut heeft, korte tijd na elke vergadering, een samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden en behandelde onderwerpen, andere dan de individuele dossiers, aan de bedrijfs-revisoren meegedeeld.

Buiten de activiteiten die in dit Jaarverslag beschreven worden, heeft de Raad adviezen, omzendingen en mededelingen goedgekeurd waarvan het overzicht hierna wordt weergegeven. Zij dragen bij tot de ontwikkeling van de Auditrechtsleer in toepassing van artikel 30 van de wet van 22 juli 1953. Worden hieronder niet overgenomen: mededelingen die activiteiten aankondigen, openbare raadplegingen starten, enz.

IBR - IRE

Deel I

Algemene werkzaamheden

De Raad en zijn comités

Adviezen, mededelingen en omzendbrieven

Adviezen van de Raad van het IBR

1. Advies 2011/1 van de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren betreffende het toepassingsgebied van artikel 96, § 2, van het Wetboek van vennootschappen (21 januari 2011)
2. Advies 2011/2 van de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren betreffende het arrest van het Grondwettelijk Hof van 27 januari 2011 tot verwerping van het door het Instituut ingesteld beroep tot vernietiging van het decreet van het Waals Gewest van 30 april 2009 betreffende de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen alsook de versterking van de transparantie bij de toekenning van overheidsopdrachten (3 maart 2011)
3. Advies 2011/3 – Wijziging van rechtsvorm van een vennootschap in vereffening (14 maart 2011)
4. Advies 2011/4 – Beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor en de verklaring van verdenking aan de CFI (13 april 2011)
5. Advies 2011/5 – Normen inzake de kwaliteitscontrole (20 mei 2011)
6. Advies 2011/6 – Verduidelijking ten aanzien van de beschrijving en de reikwijdte van de verplichtingen van een netwerk (29 juni 2011)
7. Advies 2011/7 – Uitgifte van aandelen beneden de fractiewaarde in een BVBA (12 juli 2011)
8. Advies 2011/8 – Activiteiten die een bedrijfsrevisor in een situatie van feitelijk bestuurder zouden brengen overeenkomstig artikel 13, § 2, b) van de gecoördineerde wet van 1953 (25 november 2011)
9. Advies 2011/9 – Te nemen maatregelen ingeval een bedrijfsrevisor als commissaris werd benoemd zonder daarvan op de hoogte te zijn gebracht (28 november 2011)
10. Advies 2011/10 – Toepassing van het nieuwe artikel 515bis van het Wetboek van vennootschappen dat de verplichting inhoudt om belangrijke participaties te vermelden aan de naamloze vennootschap (28 december 2011)

Omzendbrieven

1. Omzendbrief 2011/1 – Opdracht van de commissaris in het kader van het nazicht van de verklaring inzake deugdelijk bestuur en van het remuneratieverslag (21 januari 2011)
2. Omzendbrief 2011/2 – Afsprakennota inzake financiële audit in de Vlaamse overheid (4 maart 2011)
3. Omzendbrief 2011/3 – Verbetering van de jaarrekening en bijkomende prestaties in dat verband (10 maart 2011)
4. Omzendbrief 2011/4 – Nietigheid van de uitgevoerde controlewerkzaamheden wegens het ongeoorloofd karakter van een commissarismandaat vanaf de aanvang ervan (11 maart 2011)
5. Omzendbrief 2011/5 – Bijzonder commissarisverslag met betrekking tot de gebruikte methodiek en daadwerkelijke naleving ervan inzake technische buitendienststellingen van gereguleerde activa (*Regulated Asset Base*, RAB) voor de beheerders van distributienetten voor elektriciteit en aardgas (12 april 2011)

IBR - IRE

De Raad en zijn comités

Algemene werkzaamheden

6. Omzendbrief 2011/6 – Het documenteren van het aantal gebudgetteerde en gepresteerde uren bij het uitvoeren van revisorale opdrachten (24 juni 2011)
7. Omzendbrief 2011/7 – Richtlijnen voor de uitvoering van de verplichtingen inzake cliënt-identificatie en kantoororganisatie zoals uitgevaardigd door de Norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren d.d. 4 februari 2011 betreffende de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (28 juni 2011)
8. Omzendbrief 2011/8 – Het lijsten van de netwerken en de te verstrekken informatie door de bedrijfsrevisoren bij lidmaatschap van een netwerk (29 juni 2011)
9. Omzendbrief 2011/9 – Actualisering van de gegevens opgenomen in het openbaar register (14 juli 2011)
10. Omzendbrief 2011/10 – Opdracht van de commissaris in het kader van het nazicht van de verklaring van deugdelijk bestuur en van het remuneratieverslag (27 december 2011)
11. Omzendbrief 2011/11 – Gepastheid van de erelonen voor de wettelijke controle van jaarrekeningen – onmiddellijke mandaatmelding (26 december 2011)

Mededelingen

1. Mededeling 2011/1 – Deugdelijk bestuur: interne controle en risicobeheer – raster inzake remuneratie (21 januari 2011)
2. Mededeling 2011/2 – Specifieke norm inzake medewerking aan het prudentieel toezicht (25 januari 2011)
3. Mededeling 2011/3 – Model van een bijzonder bestek voor de toekenning van bepaalde revisorale opdrachten (27 januari 2011)
4. Mededeling 2011/4 – Online invoeren van de historiek van permanente vormingsactiviteiten (4 februari 2011)
5. Mededeling 2011/5 – Gemeenschappelijke mededeling van het IBR, IAB en het BIBF met betrekking tot de nieuwe opdracht om bijstand te verlenen bij het opstellen van het financieel plan door de oprichter van een BVBA-starter (4 april 2011)
6. Mededeling 2011/6 – Mededeling van de CFI met betrekking tot de landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals geïdentificeerd door de FAG en de te nemen maatregelen voor deze landen (8 april 2011)
7. Mededeling 2011/7 – Norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren d.d. 4 februari 2011 inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (6 mei 2011)
8. Mededeling 2011/8 – Aanhangsel aan de collectieve verzekeringspolis die de zelfstandige medewerkers bedrijfsrevisoren dekking biedt mits betaling van een bijkomende premie (24 mei 2011)
9. Mededeling 2011/9 – Impact van de intrekking van de CBFA-erkenning van een verzekeringsonderneming op de begunstigden van een groepsverzekering (30 mei 2011)
10. Mededeling 2011/10 – Artikel 206 van het Sociaal Strafwetboek (7 juli 2011)

IBR - IRE

Algemene

werkzaamheden

De Raad en zijn comités

11. Mededeling 2011/11 – Publieke raadpleging van de Commissie *Corporate Governance* over de richtlijnen inzake interne controle en risicobeheer (11 juli 2011)
12. Mededeling 2011/12 – Impact van de wet van 18 januari 2010 tot wijziging van de wet van 11 februari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financieel stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme op de aanbeveling van 5 juni 1998 inzake fraude en onwettige handelingen (13 juli 2011)
13. Mededeling 2011/13 – Vijfjaarlijkse promotie van de Eliten van de Arbeid uit de sector van de boekhoudkundige en fiscale beroepen (3 augustus 2011)
14. Mededeling 2011/14 – Openbare raadpleging over het voorontwerp van deontologische Code van de bedrijfsrevisoren (15 september 2011)
15. Mededeling 2011/15 – Mededeling van de CFI met betrekking tot de landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals geïdentificeerd door de FAG en de te nemen maatregelen voor deze landen (21 september 2011)
16. Mededeling 2011/16 – Jaarverslag 2010 van de Kamer van verwijzing en instaatstelling (KVI) (20 oktober 2011)
17. Mededeling 2011/17 – Mededeling van de CFI met betrekking tot de landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals vastgesteld door de FAG en de te nemen maatregelen voor deze landen (6 december 2011)
18. Mededeling 2011/18 – Wet van 20 december 2010 betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders van genoteerde vennootschappen – impact op de functie van de commissaris (29 december 2011)

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

Daniel KROES, Ondervoorzitter van het IBR en Voorzitter van de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening

Samenstelling van de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening

<i>Voorzitter</i>	de heer Daniel KROES
<i>Ondervoorzitter</i>	de heer Félix FANK
<i>Leden</i>	de dames Geneviève BUELENS, Marie-Noëlle GODEAU, Patricia LELEU en Marleen MANNEKENS en de heren Freddy CALUWAERTS, Luis LAPERAL, Frédéric LEPOUTRE, Dries SCHOCKAERT, Dirk VAN CLEEMPUT en Jacques VANDERNOOT
<i>Secretariaat</i>	<i>tot juni 2011:</i> mevrouw Nathalie HOUYOUX <i>vanaf september 2011:</i> mevrouw Inge VANBEVEREN

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

1. ISA's

1.1 Begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's

De normen van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België en van 8 oktober 2010 inzake de medewerking aan het prudentieel toezicht werden in 2010 goedgekeurd.

De ISA's zullen in werking treden:

- wat de organisaties van openbaar belang betreft, andere dan deze bedoeld in de norm van 8 oktober 2010, voor de controle van de financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie met betrekking tot de boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2012;
- wat de andere entiteiten betreft, voor de controle van de financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie met betrekking tot de boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014.

Voor de entiteiten bedoeld in de norm van 8 oktober 2010 zijn de ISA's in werking getreden op 12 januari 2011 (datum van inwerkingtreding van de norm van 8 oktober 2010).

De Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening zet de uitwerking van het begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's in België¹ verder.

In dit kader heeft de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening, via de werkgroep "Implementatie van de internationale normen ISA's en ISQC1", vragenlijsten (checklists) opgesteld met als enig doel het verduidelijken aan de hand van praktijkvoorbeelden van een controleproces uitgevoerd in overeenstemming met de ISA's in KMO's.

Deze werkgroep, voorgezeten door confrater Luis LAPERAL, was samengesteld uit Raadslid Inge SAEYS en de confraters Maarten LINDEMANS en Jan SMITS.

1.2 Ontwerp van norm complementair aan de ISA's betreffende het commissarisverslag

Met het oog op de inwerkingtreding in België van de ISA's op 15 december 2012 respectievelijk 15 december 2014, werkt de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening, via de subcommissie "Commissarisverslag", een norm uit complementair aan de ISA's die van toepassing zijn in België betreffende het commissarisverslag in het kader van een controle van financiële overzichten en overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen.

Deze norm beoogt eveneens de voorwaarden vast te stellen waarin de commissaris moet overgaan tot het opstellen van een verslag van niet-bevinding, alsook de toe te passen procedures te bepalen betreffende het neerleggen van de (geconsolideerde) jaarrekening, van het jaarverslag en van het commissarisverslag.

Deze norm zal in de loop van het eerste semester van 2012 aan de Raad van het IBR worden voorgelegd.

IBR - IRE

¹ Cf. IBR, Jaarverslag 2010, 13 en http://www.ibr-ire.be/ned/documentatie_ISA_tools.aspx.

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

2. Norm inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993

Een werkgroep interinstituten heeft, met Raadslid Thierry DUPONT als vertegenwoordiger van het IBR, een ontwerpnorm voorbereid inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme. Deze norm heeft, overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953, het voorwerp uitgemaakt van een openbare raadpleging die liep van 9 november 2010 tot 9 januari 2011. De aangepaste norm, aangenomen door de Raad van het IBR op 4 februari 2011, werd goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en door de Minister bevoegd voor Economie (bericht verschenen in het Belgisch Staatsblad van 29 april 2011). Deze norm is in werking getreden op 9 mei 2011¹.

3. Interne controle en deugdelijk bestuur

De richtlijnen over interne controle en risicobeheer, die werden uitgewerkt door de werkgroep binnen de Commissie *Corporate Governance*, werden op 10 januari 2011 gepubliceerd en onderworpen aan een openbare raadpleging². De Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening heeft hier via haar werkgroep “Interne controle” aan meegewerkt. Deze werkgroep werd samengesteld uit vertegenwoordigers van de permanente werkgroep van de Commissie *Corporate Governance* (Guberna, VBO en IBR), specialisten van genoteerde vennootschappen, vertegenwoordigers van het IBR en van het *Institute of Internal Auditors Belgium*.

Deze richtlijnen werden uitgewerkt teneinde de beursgenoteerde ondernemingen te ondersteunen bij de naleving van de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit artikel 96, § 2, eerste lid, 3° van het Wetboek van vennootschappen en de Belgische Corporate Governance Code 2009.

Ondervoorzitter Daniel KROES en de Raadsleden Lieven ACKE en Thierry DUPONT hebben het IBR in deze werkgroep vertegenwoordigd.

Deze werkgroep onderzoekt momenteel welke initiatieven kunnen genomen worden teneinde de beursgenoteerde ondernemingen verder te ondersteunen bij de toepassing van de richtlijnen.

4. Andere attesten

De Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening heeft in 2011, via haar werkgroep “andere attesten” voorgezeten door Raadslid Patricia LELEU, de mogelijkheden voor het beroep geanalyseerd om de competenties op het vlak van de audit/controle en de rapportering aan te wenden in andere domeinen dan de attestering van historische financiële informatie. Er bestaan verschillende wetten, koninklijke besluiten, decreten, etc. die de tussenkomst van een bedrijfsrevisor opleggen. Vaak blijven deze teksten heel algemeen over de tussenkomst en de verslaggeving van de bedrijfsrevisor. De werkgroep zal de gebieden waar een “andere attestering” vereist is door de Belgische wet identificeren en zal, in het licht van de invoering van de ISA's in de Belgische context, trachten een volledig referentiekader te bieden door onder andere de ISAE-normen en de ISRS-normen in de Belgische context in te voeren.

IBR - IRE

Deel

1 http://www.ibr-ire.be/ned/documentatie_mededelingen.aspx?id=4054.

2 De richtlijnen en de resultaten van de publieke raadpleging zijn te raadplegen op:

http://www.corporategovernancecommittee.be/nl/instrumenten/richtlijnen_interne_controle/default.aspx.

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

5. Bijzondere opdrachten

De prioriteit van de werkgroep “Bijzondere opdrachten” bestaat uit de voortzetting van de werkzaamheden rond de herziening van de normen “omzetting”, “fusies” en “ontbinding”, waarbij de meeste internationale normen in aanmerking worden genomen, zowel wat hun terminologie als wat de door deze normen aanbevolen werkzaamheden en controles betreft. De werkzaamheden van deze werkgroep zullen worden voorgelegd aan een gezamenlijke vergadering van de Raden van het IBR en het IAB.

De werkgroep “Bijzondere opdrachten” heeft zich in 2011 voornamelijk toegespitst op een meer diepgaande herziening van de norm “omzetting” en het creëren van modellen van opdrachtbrieven die zullen kunnen gebruikt worden in het kader van de omzetting van entiteiten.

6. Varia

De Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening heeft tevens volgende onderwerpen behandeld:

- a) de omzendbrief 2011/5 van 12 april 2011 betreffende het bijzonder commissarisverslag met betrekking tot de gebruikte methodiek en daadwerkelijke naleving ervan inzake technische buitendienststellingen van gereguleerde activa (*Regulated Asset Base*, RAB) voor de beheerders van distributienetten en aardgas¹;
- b) de omzendbrief 2011/10 van 27 december 2011 betreffende de opdracht van de commissaris in het kader van het nazicht van deugdelijk bestuur en van het remuneratieverslag²;
- c) via de werkgroep “tijdelijke handelsvennootschappen”, heropgericht in september 2011, wil de Commissie richtlijnen uitvaardigen omtrent de controle/rapportering met betrekking tot de rekeningen van tijdelijke handelsvennootschappen;
- d) de Commissie heeft in 2011 nauwgezet de internationale en Europese normatieve evoluties opgevolgd en heeft een actieve rol gespeeld bij de voorbereiding van de antwoorden van de Raad van het IBR op de *exposure drafts* van de IAASB.

IBR - IRE

¹ http://www.ibr-ire.be/ned/normen_standpunten_omzendbrieven.aspx?id=4048.

² http://www.ibr-ire.be/ned/normen_standpunten_omzendbrieven.aspx?id=4213.

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Vorming

Patrick VAN IMPE, Voorzitter van de Commissie Permanente Vorming

Samenstelling van de Commissie Permanente Vorming

Voorzitter de heer Patrick VAN IMPE

Leden de dames Gisèle VANDEWEERD en Véronique WEETS en de heren Pascal CELEN, Gino DESMET, Faska KHROUZ, Luc RAVERT, Karel TANGHE en Laurent VAN DER LINDEN

tot november 2011: de heer Patrick ROTTIERS

vanaf november 2011: de heer Han WEVERS

Secretariaat de heer Stef VAN ATTENHOVEN

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de

Vaktechnische Commissies

Vorming

1. Missie

De Commissie Vorming vergadert jaarlijks gemiddeld zes keer. Het accent tijdens deze vergaderingen ligt op de samenstelling van het vormingsprogramma. Verder worden de evaluaties van de docenten besproken, wordt er al dan niet voorafgaande goedkeuring verleend aan de opleidingsprogramma's van de bedrijfsrevisorenkantoren en worden nationale en internationale juridische ontwikkelingen besproken (bv. *exposure drafts* IES).

Bij de samenstelling van het programma houdt de Commissie steeds volgende missie voor ogen: het moet gaan om de organisatie van praktijkgerichte, kwaliteitsvolle seminars in de beide belangrijkste landstalen, afgestemd op de behoeften van een groot aantal bedrijfsrevisoren.

2. Criteria

De criteria die bij de opmaak van het vormingsprogramma voor ogen gehouden worden zijn:

- actualiteit: zo werden er in 2011-januari 2012 18 seminars georganiseerd rond de ISA's en evenveel rond IFRS/IAS;
- opkomst: thema's waarop telkens opnieuw een groot aantal confraters inschrijven worden bijna jaarlijks in het programma opgenomen;
- kwaliteit: het invullen van de evaluaties is een zeer handig beoordelingsinstrument voor de Commissie;
- eigenheid: er worden heel wat onderwerpen enkel via dit programma aangeboden;
- afwisseling: elk jaar opnieuw wordt minstens 30% van het programma vernieuwd;
- praktijkgerichtheid: onder meer door gebruik van checklists, *templates* en *case studies*.

3. Kenmerken

In 2011-januari 2012 werden in het totaal 76 seminars georganiseerd, waarvan 28 over een volledige dag en 48 over een halve. 30 % had betrekking op audit en controle, 20 % op zowel ISA's als IAS/IFRS. De overige seminars handelden over fiscaliteit, plichtenleer, recht, informatica en consolidatie. De seminars van het afgelopen jaar genoten een ruime opkomst (90 % bedrijfsrevisoren, 10 % derden) en kenden een hoge waardering, met gemiddelde evaluaties van bijna 8 op 10.

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Juridisch

Lieven ACKE, Voorzitter van de Juridische Commissie

Samenstelling van de Juridische Commissie

Voorzitter de heer Lieven ACKE

*Leden*¹ de dames Christine DARVILLE (Verbond van Belgische Ondernemingen), Ann DIRKX (Nationale Bank van België), Gilberte RAUCQ (ere-notaris) en Veerle VAN DE WALLE (Hoge Raad voor de Economische Beroepen), en de heren Jean-Philippe BONTE (bedrijfsjurist), Herman BRAECKMANS (professor UA – advocaat), Arnaud CLYBOUW (bedrijfsrevisor), Paul Alain FORIERS (professor ULB – advocaat), Hugues FRONVILLE (bedrijfsrevisor), Bertrand GUEVAR (bedrijfsrevisor), Jean-Paul KOEVOETS (bedrijfsrevisor), Koen MEESTERS (ACV), Henri OLIVIER (professor ULg), Luk OSTYN (bedrijfsrevisor), Daniel VAN CUTSEM (bedrijfsrevisor), Thierry VAN LOOCKE (bedrijfsrevisor) en Francis WALSCHOT (bedrijfsjurist)

vanaf mei 2011: de heer Thierry LHOEST (FSMA)

Secretariaat de heren Steven DE BLAUWE, Erwin VANDERSTAPPEN en Victor YANGANDI

IBR - IRE

Deel I

¹ Deze personen zetelen in persoonlijke naam en verbinden geenszins de organisatie waaraan ze verbonden zijn.

Werkzaamheden van de

Vaktechnische Commissies

Juridisch

1. Algemeen

De Juridische Commissie verleent technische bijstand aan de organen van het Instituut door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer teneinde gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen.

De Juridische Commissie is niet enkel samengesteld uit bedrijfsrevisoren; integendeel, de meerderheid van de leden van de Commissie zijn niet-bedrijfsrevisoren, personen uit de academische wereld, de advocatuur, het notariaat, de publieke overheden, de diverse maatschappelijke geledingen, enz. Bijgevolg creëert zij een unieke gelegenheid om ideeën en ervaringen met elkaar te confronteren. De opinies van de commissieleden vertegenwoordigen nochtans niet de instellingen waarvan zij afhankelijk zijn.

De aan de Juridische Commissie voorgelegde vragen hebben meestal betrekking op het vennootschapsrecht of op de voorschriften in verband met de organisatie van het beroep van bedrijfsrevisor. Bovendien heeft de Juridische Commissie aandacht voor de lopende of afgeronde wetgevende hervormingen die op de één of andere manier op het bedrijfsrevisoraat betrekking hebben.

De Juridische Commissie heeft in de loop van het jaar 2011 vijfmaal vergaderd.

Een selectie van deze adviezen van de Juridische Commissie die door de Raad van het Instituut als bijzonder belangrijk voor het beroep wordt beschouwd, wordt als dusdanig bekend gemaakt onder de vorm van een e-mail aan de bedrijfsrevisoren en plaatsing op de website.

In 2011 werden de volgende adviezen van de Raad van het Instituut op voorstel van de Juridische Commissie bekendgemaakt:

- advies 2011/3 – Wijziging van rechtsvorm van een vennootschap in vereffening (14 maart 2011);
- advies 2011/4 – Beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor en de verklaring van verdenking aan de CFI (13 april 2011);
- advies 2011/7 – Uitgifte van aandelen beneden de fractiewaarde in een BVBA (12 juli 2011);
- advies 2011/8 – Activiteiten die een bedrijfsrevisor in een situatie van feitelijk bestuurder zouden brengen overeenkomstig artikel 13, § 2, b) van de gecoördineerde wet van 1953 (25 november 2011);
- advies 2011/9 – Te nemen maatregelen ingeval een bedrijfsrevisor als commissaris werd benoemd zonder daarvan op de hoogte te zijn gebracht (28 november 2011);
- advies 2011/10 – Toepassing van het nieuwe artikel 515bis van het Wetboek van vennootschappen dat de verplichting inhoudt om belangrijke participaties te vermelden aan de naamloze vennootschap (28 december 2011).

2. Werkgroep “entiteiten die geen commissaris hebben benoemd”

In 2011 heeft de in oktober 2010 opgerichte werkgroep “entiteiten die geen commissaris hebben benoemd” onder het voorzitterschap van confrater Hugues FRONVILLE haar werkzaamheden voortgezet.

Op basis van de geanalyseerde cijfers na afsluiting van het boekjaar 2009, kunnen de resultaten van het onderzoek als volgt worden weergegeven:

1. 829 entiteiten die een commissaris moeten benoemen hebben er geen. Deze entiteiten omvatten 767 vennootschappen en 62 vzw's;
2. 65 entiteiten hebben geen commissaris maar hebben een accountant aangesteld die de in punt C van de jaarrekening bedoelde werkzaamheden uitoefent (het verifiëren van de jaarrekening). Deze 65 entiteiten omvatten 5 vzw's;
3. 145 entiteiten hebben geen commissaris maar hebben een accountant aangesteld die de in punten A (het voeren van de boekhouding van de onderneming), B (het opstellen van de jaarrekening) en D (het corrigeren van de jaarrekening) beoogde werkzaamheden uitoefent. Deze entiteiten omvatten 6 vzw's.

De door de werkgroep aan de Juridische Commissie geformuleerde aanbevelingen zullen begin 2012 aan de Raad van het Instituut worden voorgelegd.

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

SME/SMP

[Small and Medium Enterprises/Small and Medium Practices]

Inge SAEYS, Voorzitter van de Commissie SME/SMP

Samenstelling van de Commissie SME/SMP

Voorzitter mevrouw Inge SAEYS

Leden de dames Diane BREECH en Marie-Chantal DEBROUX-LEDDÉ en de heren Filip COBERT, Stéphane DE LOVINFOSSE, Vincent DE WULF, Ghislain DOCHEN, Thierry DUPONT, Jean NICOLET, Jean-Benoît RONSE DE CRAENE, Jan VAN BRABANT en Luc VLECK

Secretariaat mevrouw Stéphanie QUINTART

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

SME/SMP

De Commissie is in de loop van 2011 zes keer samengekomen en zet de verwezenlijking van haar *Mission statement* 2010-2013 voort.

Met het oog op de specifieke ondersteuning aan en samenwerking tussen de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren, heeft de Commissie de mogelijke nieuwe opdrachten, zoals meer bepaald de alternatieve *assurance*-opdrachten, de beoordelings- en samenstellingsopdrachten onderzocht.

In het kader van de begeleidingsmaatregelen voor de ISA's en de ISQC 1 heeft de Commissie een impactstudie uitgevoerd met betrekking tot de invoering van ISQC 1. Deze studie is een verzameling van de resultaten van meer dan 25 enquêtes ter plaatse gevoerd door bedrijfsrevisoren aan de hand van een door de Commissie uitgewerkte vragenlijst. Deze enquêtes werden op vrijwillige en vertrouwelijke wijze gevoerd bij "*sole practitioners*", kleine bedrijfsrevisorenkantoren (samengesteld uit één tot drie bedrijfsrevisoren) en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren (samengesteld uit vier tot 30 bedrijfsrevisoren). De resultaten zullen worden onderzocht en meegedeeld in 2012.

Het Handboek "Intern kwaliteitsbeheersingssysteem", gebaseerd op ISQC 1 en opgesteld onder leiding van de Commissie, werd voorgesteld ter gelegenheid van de seminaries die over dit thema werden gehouden in december 2011. Dit handboek zal begin 2012 worden gepubliceerd op de website van het ICCI. Het is een aanpassing aan de Belgische context van het "Kwaliteitshandboek" (Deel A, B en C) van het Nivra, nu de NBA (Nederland), uitgewerkt door middel van de software Scienta en gebaseerd op ISQC 1, alsook op de "*Guide to quality control for SMEs*" van de IFAC en de "*Practice note 26*" van de APB (Verenigd Koninkrijk). Dit handboek wil uitgroeien tot een nuttig werkinstrument voor het kwaliteitsbeheer binnen de kantoren, via een groot aantal checklists en concrete voorbeelden.

De Commissie heeft tevens kennis genomen van het ontwerp van nieuwe leidraden voor de kwaliteitscontrole van het IBR en heeft erop toegezien dat hierbij rekening werd gehouden met de bijzonderheden van SME/SMP in het kader van de toepassing van de ISA's.

De Commissie volgde bovendien van dichtbij de activiteiten van de *Cel Sole (and Small) practitioners*, voorgezeten door confrater T. DUPONT.

Voor wat de promotie van een communicatie met betrekking tot het beroep van bedrijfsrevisor bij het publiek en in het bijzonder bij de cliënten-KMO's betreft, heeft de Commissie een aantal artikels opgesteld voor de Raad met betrekking tot de verwachtingskloof (*expectation gap*) in KMO's en de andere opdrachten naast het commissarismaandaat, meer bepaald het *due diligence*-onderzoek. Een studiedag over laatstgenoemd onderwerp zal trouwens worden georganiseerd in 2013. De Commissie bereidt een aantal documenten voor (modellen van opdrachtbrief, verslag en controlelijsten).

De Commissie heeft ook actief deelgenomen aan het ontwerpen van de KMO-pagina van de nieuwe website van het IBR. Deze pagina bevat zowel documenten en informatie bestemd voor kleine en middelgrote ondernemingen, als nuttige informatie, instrumenten en documenten gewijd aan de dagelijkse praktijk van de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren.

Confrater Inge SAEYS heeft bovendien als actief lid deelgenomen:

- op internationaal niveau: aan het *Small and Medium Practices Committee* van de IFAC;
- op Europees niveau: aan de *SME-SMP Task Force* in de schoot van de FEE.

Het *Small and Medium Practices Committee* van de IFAC is samengekomen in Brussel op 6, 7 en 8 juli 2011. Te dezer gelegenheid hebben het IBR, het IAB en de FEE een conferentie met diner georganiseerd rond het thema "Hoe kunnen accountants en auditors kleine en middelgrote ondernemingen beter dienen?". De dames Carole DE VERGIES, vertegenwoordigster van mevrouw Sabine LARUELLE, Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, Sylvie VOGHEL, Voorzitter van het *Small & Medium Practices Committee* en Inge SAEYS, Raadslid van het IBR en lid van het *SMP Committee* van de IFAC, hebben te dezer gelegenheid het woord genomen. Het diner-debat was georganiseerd in de vorm van interactieve rondetafelgesprekken waaraan talrijke Belgische en internationale vertegenwoordigers, afkomstig uit politieke en economische kringen die verband houden met KMO's hebben deelgenomen. Het debat was toegespitst op twee vragen:

- Wat is de toegevoegde waarde van een accountant of auditor?
- Verhoogt de aanwezigheid van een auditor of accountant het vertrouwen van derden en *stakeholders* in de entiteit cliënt?

IBR - IRE

Deel I

Non-profit

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Eric MATHAY, Voorzitter van de Commissie non-profit

Samenstelling van de Commissie non-profit

Voorzitter de heer Eric MATHAY

Leden de dames Martine PIRET, Christine VANDEN BOSCH, Danielle VERMAELEN en de heren Johan CHRISTIAENS, André CLYBOUW, Pol KERREMANS, Fernand MAILLARD, Romain SEFFER, Baudouin THEUNISSEN en Herman Jan VAN IMPE

vanaf oktober 2011: de heer Johan DE COOMAN

tot oktober 2011: de heer Patrik VAN CAUTER

Secretariaat mevrouw Ellen SCHETS

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de

Vaktechnische Commissies

  Non-profit

De Commissie Non-profit heeft vier keer vergaderd in 2011.

De Commissie heeft meer bepaald volgende onderwerpen behandeld:

- de sectorale wetgeving in het Nederlandstalig onderwijs;
- de prestatie-audit (Handboek Auditing);
- het opstellen van een model van bijzonder bestek voor de selectie van een commissaris en de publicatie hiervan op de website van het ICCL;
- de sociale balans van vzw's;
- het strategisch plan van de Nederlandstalige openbare sector;
- het GRECO-verslag met betrekking tot de financiering van de politieke partijen;
- de verbeteringen aan te brengen in het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen;
- de taak van de bedrijfsrevisor in het kader van de enkelvoudige audit (*single audit*);
- het bijzonder verslag van de bedrijfsrevisor in de erkende sociale secretariaten van werkgevers.

De Commissie heeft van dichtbij de activiteiten gevolgd van de diverse cellen en werkgroepen die van haar afhangen:

- a) de coördinatieceel "Mutualiteiten" voorgezeten door confrater Baudouin THEUNISSEN;
- b) de coördinatieceel voor het Franstalig onderwijs voorgezeten door confrater Fernand MAILLARD;
- c) de coördinatieceel voor het Nederlandstalig onderwijs voorgezeten door confrater Herman Jan VAN IMPE;
- d) de coördinatieceel van de politieke partijen voorgezeten door confrater Jean-François CATS;
- e) de werkgroep "Prestatie-audit" voorgezeten door confrater Christine VANDEN BOSCH.

De Commissie Non-profit bereidt tevens een studiedag voor. Deze zal plaatsvinden in 2012 en zal de volgende onderwerpen behandelen:

- de prestatie-audit;
- de continue functie van bepaalde activa;
- de sectorspecifieke audit en de Boekhoudverordening;
- de nieuwe beheers- en aansturingscyclus;
- het model van bijzonder bestek;
- de anti-witwasproblematiek.

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Dirk SMETS, Voorzitter van de
Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden

Samenstelling van de Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden

Voorzitter de heer Dirk SMETS

Leden mevrouw Bénédicte VESSIE en de heren Gilbert BOMBAERTS, Laurent BOXUS, Joël BRANSON, Jean-François HUBIN, Mathieu NOEL, Herwig OPSOMER, Jean-Louis SERVAIS, Daniel VAN CUTSEM, Hugo VAN PASSEL en Jean Pierre VINCKE

Secretariaat tot april 2011: de heer Eric BINST

vanaf september 2011: mevrouw Catherine MBANDA ESONGO

IBR - IRE

Werkzaamheden van de

Vaktechnische Commissies

Boekhoudkundige aangelegenheden

1. Opdrachten van de Commissie

De oprichting van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden in 2010 is op de eerste plaats bedoeld om het beroep van bedrijfsrevisor op een proactieve, snelle en doeltreffende wijze te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe wetten, regels en normen op boekhoudkundig vlak.

Daarbij is het de opdracht van de Commissie om zich in het bijzonder te concentreren op initiatieven die beantwoorden aan twee cumulatieve criteria:

1. *de wetten, regels, normen en adviezen dienen van algemeen belang te zijn.* Worden bijvoorbeeld niet geïmplementeerd, de specifieke verzoeken die ondernemingen op individuele basis richten aan de CBN om een afwijking te verkrijgen op de bestaande boekhoudregels;
2. *de wetten, regels, normen en adviezen dienen betrekking te hebben op de beoefenaars van het auditberoep.* De Commissie heeft ook de opdracht toe te zien op een goede samenwerking met het IAB en het BIBF omtrent de door de CBN uitgevoerde taken.

2. Werkzaamheden van de Commissie in 2011

Sinds haar oprichting in 2010 beraadslaagde de Commissie over vijf discussienota's en 15 ontwerp-adviezen van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, zoals de boekhoudkundige verwerking van aandelenoptieplannen. De Commissie heeft ook twee ontwerpen van koninklijke besluiten en een wetsvoorstel onderzocht.

Het behoort niet tot de taken van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden om zich uit te spreken over de wetgevende en normerende initiatieven op internationaal vlak. Daarvoor bestaan andere kanalen. De Commissie volgt evenwel de evolutie in dit domein, meer bepaald dankzij de aanwezigheid van een aantal van haar leden in de *FEE-Accounting Working Party* en haar deelneming aan de open debatten van de IFAC. Zo heeft de Commissie gereageerd op een aantal *exposure drafts* van de IFAC waaronder het ontwerp dat handelt over de manier waarop de financiële verslagen opgesteld worden binnen de openbare entiteiten en de Staten in het algemeen.

Het behoort eveneens tot de taken van de Commissie om een pedagogische rol op te nemen en boekhoudkundige aangelegenheden uit te leggen zowel binnen als buiten het auditberoep, zoals IFRS voor KMO's, de Vierde Richtlijn Vennootschapsrecht en financiële transparantie.

IBR - IRE

André KILLESSE, Erevoorzitter van het IBR,
Deputy President van de FEE

1. *International Federation of Accountants* (IFAC)

1.1. Algemene vergadering van de IFAC

De Voorzitter van het Instituut, Michel DE WOLF, de Ondervoorzitter, Daniel KRÖES, de Erevoorzitter van het Instituut en aangewezen Voorzitter van de FEE, André KILLESSE, en de Secretaris-generaal van het Instituut, David SZAFRAN, hebben deelgenomen aan de algemene vergadering (*Council*) van de IFAC en aan de workshops in Berlijn op 16 en 17 november 2011.

Tijdens de *Council* van de IFAC heeft de Voorzitter de nadruk gelegd op de noodzakelijke ontwikkelingen op het vlak van de controleverklaring en de rol van de commissaris teneinde beter rekening te kunnen houden met de verwachtingen van het publiek naar aanleiding van de crisis sinds 2008 (continuïteit, niet-financiële informatie, enz.). Zo heeft hij de Voorzitter van de *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB) aangemoedigd om bij voorrang de herziening van ISA 700 betreffende de controleverklaring te versnellen teneinde te voldoen aan de verwachtingen van het publiek. De Voorzitter van de IAASB heeft bevestigd dat er in die zin wordt gehandeld met vermelding van de lopende besprekingen over de taak van de leiding.

Tijdens de workshop gewijd aan de strategische planning en de begroting, heeft de Voorzitter aanbevolen dat de IFAC meer zou investeren in het verdedigen en promoten van de belangen van het beroep, van zijn relevantie en van zijn toegevoegde waarde, eerder dan louter de standaardisering, zoals de IFAC dit begint te doen in de openbare sector (standaardisering en externe communicatie). Hij werd bijgetreden door meerdere sprekers.

IBR - IRE

Tijdens een seminarie heeft de Secretaris-generaal de noodzaak benadrukt om het democratisch beginsel van de scheiding der machten (met betrekking tot de normen, het vooronderzoek en de tuchtbeslissing) toe te passen op het niveau van het publiek toezicht en dit als reactie op de door de Europese Commissie overwogen voorstellen met betrekking tot de regelgeving inzake audit. Hij heeft ook de noodzaak tot een boekhouding op transactiebasis en een onafhankelijke audit in de openbare sector aangehaald.

1.2. Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de IFAC

De Voorzitter, de Ondervoorzitter, de Voorzitter van de Commissie SME/SMP van het Instituut en lid van het *Small and Medium Practices (SMP) Committee* van de IFAC, confrater Inge SAEYS, en de Secretaris-generaal, hebben op 21 maart 2011 in Istanbul deelgenomen aan het Forum van de IFAC gewijd aan de kleine en middelgrote kantoren. De IFAC dient meer aandacht te besteden aan de uitoefening van het beroep door kleine en middelgrote kantoren, alsook aan de opdrachten bij kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's). De vertegenwoordigers van het Instituut hebben elk een aantal workshops gevolgd, meer bepaald gericht op het verwerven van inzicht in de manier waarop kleine en middelgrote kantoren kunnen worden bijgestaan bij de toepassing van de Ethische Code van de *International Ethics Standards Board for Accountants* (IESBA). Er werd ook uiteengezet welke IAASB-projecten van belang kunnen zijn voor kleine en middelgrote kantoren. De Voorzitter van het Instituut heeft de noodzaak tot het bevorderen van het wetenschappelijk onderzoek rond kleine en middelgrote kantoren, alsook de toegevoegde waarde van de audit voor KMO's beklemtoond.

Het Instituut heeft op 6 juli 2011 samen met het Instituut van de Accountants en de Belasting-consulten (IAB) een diner georganiseerd ter gelegenheid van de internationale vergadering SME/SMP die plaatsvond in Brussel. De vertegenwoordigster van minister LARUELLE heeft in dit kader het bezwaar van haar minister tegen de afschaffing van de openbaarmaking van de jaarrekening van micro-entiteiten bevestigd.

In november 2011 heeft de IFAC op haar website¹ de bijgewerkte versie van het actieplan van het Instituut gepubliceerd onder de rubriek *Compliance Program*.

2. *International Ethics Standards Board for Accountants* (IESBA)

Sandrine VAN BELLINGHEN, verantwoordelijke internationale betrekkingen van het Instituut en lid van de IESBA, heeft aan diverse vergaderingen van de IESBA deelgenomen: in New Delhi (februari), Warschau (juni) en New York (november). Zij heeft tevens een aantal vergaderingen bijgewoond van de werkgroep die voorstellen inzake belangenconflicten heeft voorbereid, alsook van de werkgroep die zich buigt over de definitie van "*professional accountant*".

Eind 2011 heeft de IESBA twee discussieontwerpen ter openbare raadpleging voorgelegd met als titel "*Proposed Changes to the Code of Ethics for Professional Accountants Related to Provisions Addressing a Breach of a Requirement of the Code*" en "*Proposed Changes to the Code of Ethics for Professional Accountants Addressing Conflicts of Interest*".

De harmonisatie van de deontologische normen op nationaal en internationaal niveau, met inbegrip van de vereisten inzake onafhankelijkheid, is één van de prioriteiten van de IESBA.

IBR - IRE

¹ www.ifac.org

3. *Fédération des Experts Comptables Européens (FEE)*

3.1. Verkiezing van de Erevoorzitter André KILESE tot *Deputy President* van de FEE

André KILESE, Erevoorzitter van het Instituut, werd benoemd tot *Deputy President* van de FEE voor een mandaat van twee jaar, dit naar aanleiding van de algemene vergadering van de FEE die gehouden werd op 16 december 2010. In deze hoedanigheid is hij ook lid van het Uitvoerend Comité van de FEE. Daarnaast is hij ook Voorzitter van de *Qualification and Market Access Working Party*.

Deze verkiezing getuigt van de erkenning door het Europees beroep van de volgehouden en kwalitatief hoogstaande werkzaamheden die de vertegenwoordigers van het Belgische beroep op Europees niveau hebben verricht en in het bijzonder van de activiteiten onder leiding van Erevoorzitter André KILESE.

3.2. Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de FEE

Het Instituut heeft in 2011 zijn actieve rol binnen de FEE voortgezet, meer bepaald in meerdere werkgroepen en subgroepen van de FEE waarin het is vertegenwoordigd.

Het jaarverslag 2011 van de FEE zal beschikbaar zijn op haar website. Op deze site zal de bezoeker tevens de publicaties van de FEE kunnen raadplegen, waaronder de verschillende standpunten naar aanleiding van de voorstellen van de Europese Commissie inzake audit, alsmede de samenstelling van de Raad van de FEE en van haar Uitvoerend Comité.

4. *Fédération Internationale des Experts comptables (FIDEF)*

4.1. 30ste verjaardag van de FIDEF

De Voorzitter van de FIDEF en Voorzitter van het Instituut, Michel DE WOLF, heeft in oktober 2011 het Congres van de FIDEF in Parijs voorgezeten naar aanleiding van de dertigste verjaardag van de organisatie. Hij heeft meer bepaald de opdrachten van dienstverlening aan de leden en van samenwerking belicht, en heeft in herinnering gebracht dat de FIDEF geen regelgever is.

Hebben ook aan dit colloquium deelgenomen: de Ondervoorzitter, Daniel KRÖES, de aangewezen Voorzitter van de FEE, André KILESE – die in de voormiddag het rondetafelgesprek over de goede voorwaarden van de omzetting van de standaarden voor jaarrekeningen en van de controlestandaarden heeft voorgezeten –, de Voorzitter van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden van het Instituut, Dirk SMETS, de Secretaris-generaal, David SZAFRAN, de verantwoordelijke internationale betrekkingen, Sandrine VAN BELLINGHEN, en een tiental confraters leden van de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening of van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden van het Instituut.

4.2. Belgische vertegenwoordiging bij de FIDEF

In 2011 heeft de Voorzitter van het Instituut de vergadering van de raad van bestuur van de FIDEF voorgezeten in zijn hoedanigheid van Voorzitter van de FIDEF.

De Erevoorzitter van het Instituut en *Deputy President* van de FEE, André KILESE, en de Secretaris-generaal hebben deelgenomen aan de algemene vergadering van de FIDEF die plaatsvond op 12 oktober 2011.

De vergadering heeft, in aansluiting op een jaarverslag dat een stijging van de FIDEF-activiteiten weerspiegelt, ingestemd met het voorstel van strategische hoofdlijnen inzake vertaling, vorming, samenwerking tussen instituten en culturele verscheidenheid.

IBR - IRE

De Voorzitter, de Secretaris-generaal en de verantwoordelijke internationale betrekkingen van het Instituut hebben bovendien op 10 oktober deelgenomen aan een vergadering met de Canadese en Franse instituten, buiten het directe kader van de vergaderingen van de FIDEF. Deze vergadering was gewijd aan de samenwerking tussen geïndustrialiseerde landen en ontwikkelingslanden via de FIDEF.

5. Belgisch-Nederlandse gespreksgroep

In de Belgisch-Nederlandse gespreksgroep hebben de delegaties van de NBA, het IAB en het IBR hun standpunten uitgewisseld over het beroep in de twee landen. Het IBR werd in 2011 op de vergaderingen vertegenwoordigd door Voorzitter Michel DE WOLF en Ondervoorzitter Daniel KROES, confraters Dirk SMETS (op 10 november 2011) en Frans VAN RIE, alsook door de Secretaris-generaal, David SZAFRAN, en de Directeur Administratie van het Instituut, Eric VAN MEENSEL (tot augustus 2011).

6. Bilateraal Frans-Belgisch Comité

In 2005 heeft de Raad, samen met de CNCC, naar analogie met de oprichting van de bilaterale Belgisch-Nederlandse gespreksgroep, een bilateraal Frans-Belgisch Comité opgericht. Het is langs Belgische zijde samengesteld uit Erevoorzitter André KILESE, Voorzitter Michel DE WOLF, Ondervoorzitter Daniel KROES, confrater Baudouin THEUNISSEN en de Secretaris-generaal David SZAFRAN.

Het Frans-Belgisch Comité vergaderde in Parijs op 25 mei 2011 op de CNCC. De volgende thema's werden meer bepaald besproken: het verbod op de ronseling, de dertigste verjaardag van de FIDEF, de Afrikaanse regionale organisatie PAFA die in april 2011 werd opgericht met de steun van de Wereldbank, de werkzaamheden binnen de IFAC, de vertaling van de ISA's en van de Ethische Code van de IESBA, het Groenboek van de Europese Commissie inzake audit, alsook het Europees voorstel betreffende de micro-entiteiten.

7. Werkgroep *Public Company Accounting Oversight Board* (PCAOB)

In de loop van het jaar 2011 werden de werkzaamheden hervat van de werkgroep PCAOB, voorgezeten door Raynald VERMOESEN, Raadslid van het IBR en Voorzitter van de Commissie Kwaliteitscontrole. Dit gebeurde naar aanleiding van de regels goedgekeurd door de *United States Securities and Exchange Commission* (SEC) in augustus 2009 die alle bij de PCAOB geregistreerde kantoren ertoe verplichten aan laatstgenoemde onder meer het *Annual Report Form* (form 2) over te maken, met het oog op het bijwerken van de gegevens die vrijgegeven werden ten tijde van de registratie van de kantoren. De werkgroep heeft zich ook gebogen over de voorbereiding van de inspecties die door de PCAOB in België zouden kunnen worden uitgevoerd.

IBR - IRE

Deel II - Activiteiten onder publiek toezicht

inzake het beheer van de bedrijfsrevisoren
en de revisorale opdrachten

Kwaliteits-
controle

Toezicht

Tucht

Toegang tot
het beroep

Openbaar
register

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Raynald VERMOESEN, Voorzitter
van de Commissie Kwaliteitscontrole

Samenstelling van de Commissie Kwaliteitscontrole

<i>Voorzitter</i>	de heer Raynald VERMOESEN
<i>Plaatsvervangend voorzitter</i>	de heer Thierry DUPONT
<i>Effectieve leden</i>	de heren Gert CLAES, Piet DEMEESTER, Fernand MAILLARD, Jan VAN BRABANT, Marnix VAN DOOREN (secretaris) en Boudewijn VAN USSEL
<i>Plaatsvervangende leden</i>	de dames Pascale TYTGAT en Martine VERMEERSCH en de heren Pierre Hugues BONNEFOY CUDRAZ, Pierre LERUSSE en Luc VERRIJSSEN
<i>Secretariaat</i>	de dames Julie BOGDAN en Isabelle MEUNIER en de heer Wouter DE BRABANDERE
	<i>tot april 2011:</i> de heer Erik BINST
	<i>vanaf april 2011:</i> de heer Stéphane FOLIE
	<i>vanaf september 2011:</i> mevrouw Catherine MBANDA ESONGO

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteitscontrole

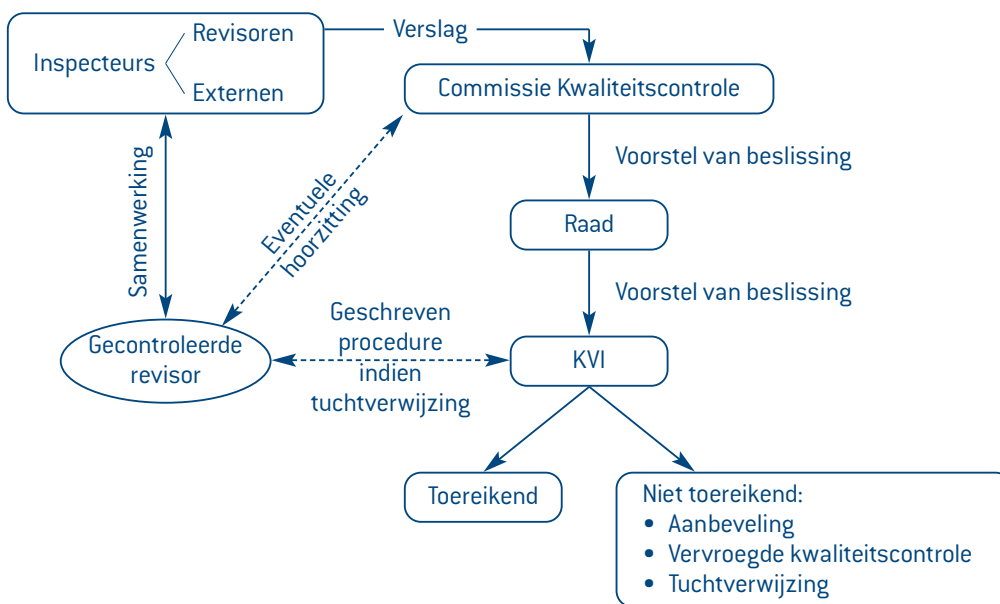
1. Organisatie van een kwaliteitscontrole

De Commissie Kwaliteitscontrole is overeenkomstig de artikelen 8 en volgende van het koninklijk besluit met betrekking tot toezicht en kwaliteitscontrole, genomen in uitvoering van artikel 33 van de wet van 22 juli 1953, belast met de organisatie van de kwaliteitscontrole.

De werkzaamheden van de Commissie Kwaliteitscontrole worden uitgevoerd met eerbied voor voormeld koninklijk besluit en de Normen inzake de kwaliteitscontrole, zoals door de Raad van het Instituut aangenomen en door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd (cf. Vademecum 2009, deel I: Rechtsleer, p. 232 e.v.).

De werking van de Commissie Kwaliteitscontrole werd vastgelegd in een intern reglement (cf. Jaarverslag 2009, p. 201 tot 209).

De verschillende fases van de kwaliteitscontrole kunnen als volgt worden samengevat:

De Commissie kan, behoudens de voorstellen tot conclusie voor kwaliteitscontroles, aan de Raad voorstellen om in specifieke gevallen een terechtwijzing en/of injunctie op te leggen, en aan het Uitvoerend Comité, om een voorlopige ordemaatregel op te leggen.

Het diagram hierboven toont dat elk kwaliteitscontroledossier diverse organen van het Instituut doorloopt alvorens de Kamer van verwijzing en instaatstelling een eindbeslissing neemt. Tijdens het gehele verloop besteedt de Commissie bijzondere aandacht aan de mogelijkheid die de bedrijfsrevisoren dienen te krijgen om te antwoorden op de door de inspecteur of de Commissie geformuleerde vaststellingen. De gecontroleerde bedrijfsrevisor heeft bovendien gedurende het verloop van zijn kwaliteitscontrole steeds de mogelijkheid om gehoord te worden. Rekening houdende met voormelde procedure bedraagt de gemiddelde behandelingstermijn van een dossier kwaliteitscontrole ongeveer 1 jaar.

Ingeval het resultaat van de kwaliteitscontrole niet toereikend is, zal de gecontroleerde bedrijfsrevisor over een tweede kans beschikken en aldus de mogelijkheid krijgen om aan te tonen dat hij, bijvoorbeeld ter gelegenheid van een (vervroegde) kwaliteitscontrole, een passend gevolg heeft gegeven aan de vastgestelde inbreuken. Op die manier kan de bedrijfsrevisor vermijden dat hij desgevallend onmiddellijk wordt doorverwezen naar de tuchtinstanties.

IBR - IRE

Kwaliteits- controle

2. Typologie van de door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte gebreken

De voornaamste door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte gebreken die een specifieke opvolging vereisen, hebben betrekking op één of meer van de volgende punten:

- 1) ontoereikende of zelfs onbestaande auditrisicoanalyse, resulterend, onder andere, in een controleprogramma dat onvoldoende aangepast is aan de risico's en bijzonderheden van de gecontroleerde onderneming;
- 2) het systeem van interne controle van de onderneming (inclusief het informaticasysteem met betrekking tot het beheer van de financiële informatie) wordt onvoldoende geanalyseerd en/of onvoldoende verband tussen de bevindingen inzake interne controle en de latere organisatie van de controle;
- 3) de externe confirmatieprocedure wordt als controlemiddel onvoldoende, onjuist en/of onvolledig toegepast. Bijvoorbeeld miskennen van de basisvoorwaarden van de procedure (het door de commissaris zelf of onder zijn toezicht versturen van de confirmatieverzoeken) of het gebrek aan alternatieve controlemethoden indien geen antwoord wordt ontvangen op confirmatieverzoeken;
- 4) het niet in acht nemen van de Norm inzake de bevestigingen van de leiding (bevestigingsbrief). Bijvoorbeeld afwezigheid van een bevestigingsbrief, onvolledige bevestigingsbrief, datum van de bevestigingsbrief te ver verwijderd van de datum van het commissarisverslag of zelfs na de datum van dit verslag;
- 5) het niet in acht nemen van de Norm inzake permanente vorming (onvoldoende deelname in vergelijking met het door de norm opgelegd minimum aantal uren vorming);
- 6) probleem van onafhankelijkheid; bijvoorbeeld commissaris van een vennootschap waarin een aan de commissaris verbonden accountantskantoor de boekhouding voert, financiële afhankelijkheid wegens te beperkt aantal klanten of nog het gelijktijdig uitvoeren van een mandaat en een functie onverenigbaar met de onafhankelijkheid van de commissaris;
- 7) onvoldoende vervullen van de identificatieplicht van de cliënt voorgeschreven door de antiwitwaswetgeving;
- 8) het onvoldoende formaliseren en documenteren van de controlewerkzaamheden; bijvoorbeeld op het vlak van de controleprogramma, onvoldoende besluiten inzake de uitgevoerde werkzaamheden, kruisverwijzingen tussen de werkpapieren;
- 9) het niet naleven van bepaalde wettelijke verplichtingen; bijvoorbeeld ontbreken van vermelding van de erelonen in het proces-verbaal van de algemene vergadering waarin de commissaris werd benoemd, zonder dat hiervan melding wordt gemaakt in het commissarisverslag;
- 10) het niet in acht nemen van de Algemene controlenormen met betrekking tot het controleverslag. Bijvoorbeeld ontbreken van de uitdrukkelijke vermelding dat het verslag werd afgeleverd met of zonder voorbehoud.

3. Werkzaamheden van de Commissie in de loop van 2011

In 2011 heeft de Commissie Kwaliteitscontrole 17 keer vergaderd met als belangrijkste opdrachten:

- het organiseren van de door interne en externe inspecteurs in 2011 uit te voeren kwaliteitscontroles;
- de analyse van de verslagen opgemaakt door de inspecteurs houdende de in 2010 uitgevoerde kwaliteitscontroles en het formuleren van beslissingsvoorstellen aan de Raad.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteitscontrole

3.1. Organisatie van de in 2011 uit te voeren kwaliteitscontroles

De lijst van de kwaliteitscontroles 2011 vermeldde aanvankelijk 280 controles. 27 controles 2011 werden evenwel als zonder voorwerp beschouwd (eenpersoonsbedrijfsrevisorenvennootschappen die een exclusieve samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten met een andere bedrijfsrevisor en die in de loop van de vijf voorbije jaren geen permanente controleopdracht of andere wettelijke opdracht hebben uitgeoefend). Bovendien hadden drie bedrijfsrevisoren hun ontslag aangeboden bij het Instituut vóór uitvoering van hun controle 2011. Er werd derhalve verwacht dat 250 individuele controles zouden worden uitgevoerd met betrekking tot 2011.

Op voorstel van de Raad van het Instituut heeft de Kamer van verwijzing en instaatstelling 5 inspecteurs niet-bedrijfsrevisoren met voldoende kennis van het beroep van bedrijfsrevisor, en 56 inspecteurs bedrijfsrevisoren geselecteerd om de kwaliteitscontroles 2011 uit te voeren.

De externe inspecteurs werden aangeduid om de kwaliteitscontroles uit te voeren in 10 bedrijfsrevisorenkantoren die één of meerdere organisaties van openbaar belang controleren. In 2011 werd voorzien om over te gaan tot de controle van in totaal 22 dossiers van organisaties van openbaar belang.

3.2. Opvolging in 2011 van de in 2010 uitgevoerde kwaliteitscontroles

Na de verslagen en de toelichtingen bij de verslagen van de inspecteurs te hebben onderzocht, heeft de Commissie het nodig geacht om voor 120 dossiers haar analyse op de volgende manier aan te vullen:

	2011
Gesprekken met de Commissie	
• Gecontroleerde bedrijfsrevisoren	42
• Inspecteurs	1
Vragen om inlichtingen aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor	77
Plaatsbezoeken	0
Totaal	120

De door de Commissie in 2011 behandelde dossiers werden als volgt afgesloten:

	2011	
	Actieve bedrijfsrevisoren	Verhinderde bedrijfsrevisoren
Toereikende kwaliteitscontroles	133	8
Aanbevelingen	55	15 ¹
Vervroegde controles	37	0
Voorstellen tot tuchtverwijzing	14	0
Totaal	239	23

Het formuleren van een aanbeveling (meestal op één specifiek punt) vereist het nazicht achteraf of aan deze aanbeveling binnen een redelijke termijn een gunstig gevolg werd gegeven. De opvolging van een aanbeveling vereist niet dat de bedrijfsrevisor een volledige nieuwe kwaliteitscontrole ondergaat.

¹ Aanbeveling wegens het niet naleven van de Norm inzake permanente vorming.

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteits- controle

De beslissing om een vervroegde kwaliteitscontrole te organiseren betekent dat de gecontroleerde bedrijfsrevisor aan een volledige nieuwe controle wordt onderworpen. Ingeval de gecontroleerde bedrijfsrevisor een gunstig gevolg heeft gegeven aan de vastgestelde tekortkomingen, zal zijn nieuwe kwaliteitscontrole als toereikend worden afgesloten. Daarentegen, indien belangrijke tekortkomingen opnieuw worden vastgesteld tijdens de vervroegde kwaliteitscontrole, zal principieel een tuchtverwijzing worden overwogen.

Bovendien besliste de Raad van het Instituut in 2011, op voorstel van de Commissie, om in 22 dossiers andere aanvullende maatregelen te nemen:

	2011
Injuncties	1
Terechtwijzingen	21
Totaal	22

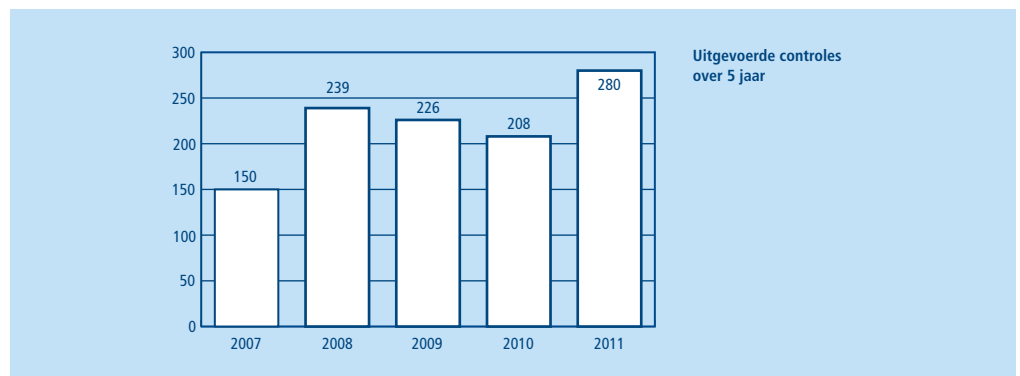
De beslissingen om injuncties of terechtwijzingen op te leggen hebben voornamelijk betrekking op inbreuken op de onafhankelijkheid van de commissaris, op de afwezigheid van het afsluiten van een verzekering voor burgerrechtelijke beroepsaansprakelijkheid, op de afwezigheid van de bevestigingsbrief met betrekking tot de (geconsolideerde) jaarrekening of laattijdige ontvangst ervan, alsook op de niet-naleving van de Norm inzake permanente vorming. Deze maatregelen kunnen toegevoegd worden aan een toereikende kwaliteitscontrole, een aanbeveling, een vervroegde controle of een tuchtverwijzing.

3.3. Procedure tot het nemen van voorlopige ordemaatregelen

In 2011 werd het Uitvoerend Comité niet genoodzaakt om, op voorstel van de Commissie Kwaliteitscontrole, een bedrijfsrevisor te horen teneinde te overwegen of een voorlopige ordemaatregel in hoofde van deze partij diende te worden opgelegd, overeenkomstig artikel 38 van de wet van 1953.

3.4. Vijfjaarlijkse vergelijkende statistieken

Het aantal kwaliteitscontroles die sinds 2007 werden uitgevoerd door inspecteurs vertoont de volgende evolutie:

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteits- controle

4. Nieuwe principebeslissingen van de Raad van het Instituut inzake kwaliteitscontrole

In 2011 werd de volgende principebeslissing toegevoegd aan de principebeslissingen genomen door de Raad van het Instituut in 2008, 2009 en 2010 (cf. Jaarverslag 2008, p. 159-160; Jaarverslag 2009, p. 210-211 en Jaarverslag 2010, p. 36-37):

4.1. De niet-naleving van de Norm inzake permanente vorming

De Raad heeft herhaaldelijk vastgesteld dat de Kamer van verwijzing en instaatstelling in het bijzonder aandachtig is voor de naleving van de Norm inzake permanente vorming. In dit opzicht, wanneer de Raad aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling voorstelt om een kwaliteitscontrole af te sluiten met een vervroegde controle en verder vaststelt dat de gecontroleerde bedrijfsrevisor de Norm inzake permanente vorming niet naleeft, legt hij aan deze laatste een terechtwijzing hieromtrent op. De Raad brengt de Kamer van verwijzing en instaatstelling op de hoogte van de beslissing houdende terechtwijzing.

5. Ontwikkeling van nieuwe controleleidraden

De Commissie Kwaliteitscontrole had in 2010 beslist om in het kader van het begeleidingsplan uitgevaardigd door het Instituut omtrent de toekomstige toepassing van de ISA's, nieuwe controleleidraden te ontwikkelen. Deze ontwerpleidraden werden in 2011 opgesteld teneinde te kunnen voldoen aan de controle van permanente opdrachten uitgevoerd zowel op basis van de Belgische normen als op basis van de internationale normen (ISA's). Deze ontwerpleidraden bevatten onder meer afzonderlijke katernen omtrent de controle van de toepassing van de nieuwe bepalingen inzake antiwitwaswetgeving en de opdracht tot medewerking aan het prudentieel toezicht.

De nieuwe leidraden zullen in 2012 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Commissie Kwaliteitscontrole en vervolgens aan de Raad. Zij zullen aan het beroep worden voorgesteld ter gelegenheid van een aantal informatiesessies in samenwerking met de leden van de Commissie SME/SMP die eveneens lid zijn van de Commissie Kwaliteitscontrole.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

Luc DE PUYSSLEYR, Voorzitter
van de Commissie van Toezicht

Samenstelling van de Commissie van Toezicht

<i>Voorzitter</i>	de heer Luc DE PUYSSLEYR
<i>Plaatsvervangend voorzitter</i>	de heer Vincent ETIENNE
<i>Effectieve leden</i>	de heren Jean-François CATS, Peter COOX, Xavier DOYEN, Bernard GABRIELS, Philip MAEYAERT en Dirk SMETS (secretaris)
<i>Plaatsvervangende leden</i>	de heren Serge COSIJNS, Bernard ROUSSEAU, Michel TEFNIN, Daniel VAN CUTSEM en Peter WEYERS
<i>Secretariaat</i>	de dames Julie BOGDAN en Isabelle MEUNIER en de heren Wouter DE BRABANDERE, Stéphane FOLIE en Ludwig POLFLIET tot april 2011: de heer Erik BINST vanaf september 2011: mevrouw Catherine MBANDA ESONGO

IBR - IRE

Deel II

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

1. Organisatie van de Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht is overeenkomstig de artikelen 3 en volgende van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole, genomen in uitvoering van artikel 32 van de wet van 22 juli 1953, belast met het toezicht op de goede uitvoering door de bedrijfsrevisoren van de hen toevertrouwde opdrachten.

De werking van de Commissie werd vastgelegd in een intern reglement (cf. Jaarverslag 2009, p. 219-228).

2. Activiteiten van de Commissie van Toezicht

De activiteiten van de Commissie kunnen van tweeërlei aard zijn. Enerzijds is er het inwinnen van inlichtingen, hetzij over een specifiek dossier, hetzij in het algemeen over bepaalde activiteiten. Dit zijn de informatiedossiers.

Deze informatiedossiers, maar ook klachten, enz., kunnen aanleiding geven tot het uitvoeren van echte onderzoekshandelingen. Hiertoe wordt een toezichtdossier geopend waarbij de bepalingen van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole van toepassing zijn.

2.1. Onderzoek van de klachten

De klachten waarvoor het Instituut bevoegd is zouden hoofdzakelijk deze kunnen zijn die betrekking hebben op handelingen van een confrater die strijdig zijn met wettelijke en regelgevende bepalingen inzake de onafhankelijkheid, op technische gebreken met betrekking tot wettelijke en beroepsnormen alsook op eventueel onwaardig gedrag van een bedrijfsrevisor.

Overeenkomstig artikel 4, § 2 van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole van 26 april 2007 wordt als klacht beschouwd *“iedere mededeling aan het Instituut, op naam, gedateerd en ondertekend, van verwijten tegen een bedrijfsrevisor, voor zover dit expliciet en uitdrukkelijk als een klacht wordt voorgesteld”*. Uit een eerste overleg met de Kamer van verwijzing en instaatstelling vloeit voort dat, in toepassing van voormeld artikel, het dossier systematisch als een klacht zal worden behandeld wanneer de afzender bezwaren meedeelt ten aanzien van een bedrijfsrevisor en wenst dat het Instituut deze onderzoekt. De definitie van een klacht dient derhalve in dat opzicht te worden geïnterpreteerd. Dit heeft geleid tot de herkwalificatie van een aantal mededelingen door derden in formele klachten en dus tot de registratie van een hoger aantal klachten.

Van zodra een klacht wordt meegedeeld aan het Instituut start de Commissie van Toezicht onmiddellijk een onderzoek overeenkomstig de procedure beschreven in het intern reglement van de Commissie.

In 2011 heeft de Commissie 17 klachten ontvangen waarvoor een toezichtdossier werd geopend met het oog op onderzoek.

2.2. Systematische analyse van de commissarismandaten in vennootschappen die failliet werden verklaard

De vennootschappen die failliet werden verklaard vormen een permanent aandachtspunt van de Commissie van Toezicht. In 2011 heeft de Commissie deze systematische analyse voortgezet. Het eerste doel van deze analyse, die sinds een aantal jaren door de Commissie van Toezicht wordt uitgevoerd, is gericht op het onderzoek van de naleving van wettelijke en normatieve bepalingen op het vlak van de controle op de continuïteit van de onderneming.

In 2011 werden aldus de jaarrekening en de commissarisverslagen van 102 vennootschappen beoordeeld.

IBR - IRE

Toezicht

De systematische analyse van de faillissementen heeft de Commissie er in 2011 toe gebracht 14 toezichtdossiers te openen nadat voorafgaande informatie werd verzameld in het kader van een informatiedossier.

2.3. Systematische analyse van de jaarlijkse mededelingen van de bedrijfsrevisoren

De Commissie van Toezicht verricht doelgerichte controles op de jaarlijkse mededeling die de bedrijfsrevisoren aan het Instituut dienen over te maken, zoals voorgeschreven door artikel 31, § 1 van het huishoudelijk reglement.

Aan de hand van de jaarlijkse mededeling gaat de Commissie van Toezicht na:

- of er aanwijzingen zijn van onafhankelijkheidsproblemen;
- of de bedrijfsrevisoren de verplichting om een verzekeringspolis inzake hun burgerlijke aansprakelijkheid af te sluiten hebben nageleefd;
- of de kantoorgegevens overeenstemmen met de gegevens opgenomen in het openbaar register;
- of er geen inconsistenties zijn met bepaalde gegevens waarover het Instituut beschikt;
- of de bedrijfsrevisor betrokken is bij een gerechtelijke, tuchtrechtelijke of administratieve procedure.

In 2011 werden geen toezichtdossiers geopend naar aanleiding van de jaarlijkse mededelingen

2.4. Systematische analyse van de persartikelen

De Commissie van Toezicht heeft in 2011 de systematische analyse van persartikelen die betrekking hebben of kunnen hebben op één of meerdere bedrijfsrevisoren, voortgezet. De Commissie van Toezicht besteedt bijzondere aandacht aan aanwijzingen van inbreuken op beroeps- en deontologische normen.

Naar aanleiding van deze analyse werd beslist om in vijf gevallen een onderzoek te starten, waarbij in één geval eerst de nodige informatie werd ingewonnen via een informatiedossier.

2.5. Opvolging van gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures

De Commissie van Toezicht houdt een permanente lijst bij van de lopende gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures en van de vorderingen ingesteld tegen bedrijfsrevisoren waarvan zij kennis heeft gekregen. Zij zijn gehouden deze mede te delen aan het Instituut in toepassing van artikel 41, § 1 en 2 van de wet van 22 juli 1953.

In de loop van 2011 hebben drie bedrijfsrevisoren aan het Instituut gemeld dat zij verwickeld zijn in een nieuwe gerechtelijke procedure. Hiervoor werd telkens een toezichtdossier geopend. De Commissie van Toezicht onderzoekt, in de mate van het mogelijke, de elementen van het dossier die haar aldus toelaten de eventuele inbreuken op de beroepsregels op te sporen. Krachtens de autonomie van de tuchtprocedure ten aanzien van de strafprocedure, zou het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, in geval van vaststelling van beroepstekortkomingen, gerechtigd zijn om de tuchtprocedure in te stellen zonder het resultaat van de strafprocedure te moeten afwachten.

De Commissie vraagt vervolgens aan de betrokken bedrijfsrevisoren om haar op de hoogte te houden van de verdere evolutie van hangende procedures. De Commissie kan een onderzoek starten naar de naleving van de beroepsverplichtingen, ongeacht het verloop van de gerechtelijke procedure.

Voor wat de hangende procedures betreft, worden de betrokken bedrijfsrevisoren verzocht om jaarlijks, in de loop van de maand juni, de evolutie van de procedure mede te delen aan de Commissie van Toezicht. Momenteel zijn er 21 hangende procedures waarvoor een toezichtdossier in het verleden werd geopend.

Activiteiten onder publiek toezicht

○ ○ Toezicht

De Commissie wordt op de hoogte gebracht van de binnen bedrijfsrevisorenkantoren verrichte huiszoeken, aan de hand van het verslag opgesteld door de vertegenwoordiger van de Raad die deze huiszoeken bijwoont. In het merendeel van de gevallen wordt vastgesteld dat de huiszoeking enkel ten doel heeft documenten van de entiteit cliënt van een bedrijfsrevisor in beslag te nemen en dat de bedrijfsrevisor geenszins betrokken is bij de feiten die aanleiding geven tot het strafrechtelijk onderzoek. In 2011 werd niettemin één toezichtdossier geopend naar aanleiding van een huiszoeking.

Verder heeft de Commissie van Toezicht zich verheugd over de aanneming op 25 mei 2011, door het College van Procureurs-generaal, van een omzendbrief houdende organisatie van de samenwerking tussen de gerechtelijke instanties (parket, onderzoeksrechter) en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren in het kader van de procedures waarbij een bedrijfsrevisor aansprakelijk wordt gesteld.

Naast de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de Raad op elke huiszoeking verricht in een bedrijfsrevisorenkantoor, voorziet de omzendbrief tevens in de melding aan het Instituut, door het parket, van het opzetten van een opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek tegen een bedrijfsrevisor. Deze melding houdt geenszins de opheffing in van de verplichting voor de bedrijfsrevisor om het bestaan van een dergelijke procedure mee te delen, overeenkomstig artikel 41 van de wet van 22 juli 1953.

De omzendbrief biedt het Instituut van de Bedrijfsrevisoren de mogelijkheid om de Procureur-generaal te verzoeken om een beperkte toegang tot het dossier en meer in het bijzonder tot de stukken van het strafdossier die enkel betrekking hadden op de bedrijfsrevisor (verslagen van de hoorzitting, in beslag genomen dossiers). De snelle toegang tot het strafdossier moet het Instituut in staat stellen om een dossier te behandelen zonder te wachten op het resultaat van een strafprocedure.

Overeenkomstig het beroepsgeheim waartoe het Instituut is gehouden krachtens artikel 35 van de wet van 22 juli 1953 mag hij aan de gerechtelijke instanties geen informatie meedelen zoals ingewonnen door de Commissie van Toezicht in het kader van haar bevoegdheden¹. Het Instituut dient echter aan de Procureur-generaal kennis te geven van strafklachten die hij tegen een bedrijfsrevisor zou dienen neer te leggen.

2.6. Toezichtsactiviteiten uitgevoerd op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling

In de loop van 2011 heeft de Commissie van Toezicht, overeenkomstig artikel 46, § 1 van de gecoördineerde wet van 1953, drie toezichtdossiers geopend op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling.

In een aantal van deze dossiers heeft de Commissie van Toezicht een onderzoekscel aangewezen, samengesteld op grond van de bijzondere bevoegdheden van de onderzoekers die niet noodzakelijk lid zijn van de Commissie van Toezicht. Deze onderzoekscel zal vervolgens verslag uitbrengen aan de Commissie van Toezicht die het dossier zal onderzoeken overeenkomstig de bepalingen van voormeld koninklijk besluit van 26 april 2007.

2.7. Onderzoek betreffende de relatie tussen de erelonen en de kwaliteit van de werkzaamheden

De Commissie van Toezicht heeft in 2011 het in 2009 gestart onderzoek afgerond naar de relatie tussen de erelonen die de bedrijfsrevisoren in de commissarismandaten aanrekenen en de kwaliteit van de werkzaamheden.

¹ Onverminderd de kennisgeving aan de Procureur-generaal, overeenkomstig artikelen 61 en 66 van de wet van 22 juli 1953, van de beslissingen uitgesproken door de tuchtinstanties. Deze kennisgevingen kunnen de Procureur-generaal in staat stellen om zijn verhaalsrecht uit te oefenen in het kader van deze procedure maar hij kan hier geen gebruik van maken in het kader van een strafprocedure.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

Deze analyse beoogde na te gaan of de door de bedrijfsrevisoren aangerekende erelonen voldoende zijn om een kwalitatieve revisorale controle uit te voeren, rekening houdende met de aard en de complexiteit van de te controleren entiteit [cf. art. 134, § 2 W. Venn., art. 14, § 3, 3° wet 22 juli 1953 en art. 23 K.B. 10 januari 1994]. Lage erelonen kunnen immers een aanwijzing zijn dat de werkzaamheden van mindere kwaliteit zijn of beneden de kostprijs worden uitgevoerd. De niet-naleving van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen is trouwens een strafrechtelijke inbreuk.

Het onderzoeken van de kwaliteit van de werkzaamheden en van het bedrag van de erelonen is hoofdzakelijk opgelegd door artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen. De Raad hecht hieraan belang en stelt vast dat de wettelijk geregelde publicatie van deze erelonen sedert 2007, voor wat de erelonen betreft, leidt tot een verhoogde druk op het niveau van de erelonen en dat aldus de naleving van de bepaling van artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen in het gedrang komt.

Op basis van objectieve criteria werden 337 uitgeoefende commissarismandaten, waarin 172 bedrijfsrevisoren commissaris zijn, geselecteerd. Al deze bedrijfsrevisoren hebben een brief gekregen met de vraag om uitleg te verschaffen over onder meer de activiteit van de gecontroleerde entiteit, het aantal gepresterde uren in het kader van het mandaat en de economische verantwoording van het uurtarief.

De in 2010 verkregen antwoorden werden verder onderzocht en er werd overgegaan tot het organiseren van onderhouden en/of plaatsbezoeken met een delegatie van de Commissie van Toezicht. Er wordt in herinnering gebracht dat naar aanleiding van dit onderzoek, 20 toezichtdossiers werden geopend in 2010. In 2010 en 2011 vonden talrijke plaatsbezoeken of onderhouden op de zetel van het Instituut plaats.

Verder heeft de Raad, door het voorstel van de Commissie van Toezicht te wijzigen, de principebeslissing genomen om een bedrijfsrevisor door te verwijzen naar de tuchtinstanties. Op voorstel van de Commissie heeft hij ook zes injuncties opgelegd die enerzijds erop gericht zijn om de aard en het aantal prestaties te verhogen teneinde de naleving van de wettelijke, regelgevende en deontologische verplichtingen, en in het bijzonder van de controlenormen, te waarborgen, en anderzijds om in het bijzonder toe te zien op de naleving van artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot het niveau van de erelonen van de commissaris.

De Commissie zal in de loop van het tweede semester van 2012 bij de confraters nagaan of de gevraagde verbeteringen werden uitgevoerd.

Ten slotte heeft het onderzoek twee gevallen onder de aandacht gebracht die in strijd zijn met de normen inzake bepaalde aspecten die verband houden met de onafhankelijkheid van de commissaris, waarvoor de erelonen afkomstig van eenzelfde groep, hoger lagen dan 20 % van het totaalbedrag van de omzet van de bedrijfsrevisor. In één geval heeft de Commissie geoordeeld dat de maatregelen die de confrater op eigen initiatief heeft getroffen om de financiële afhankelijkheid te verlagen, toereikend waren. De evolutie hiervan zal in de loop van 2012 worden nagekeken. In het andere geval heeft de Raad, op voorstel van de Commissie van Toezicht, het bevel gegeven om een einde te maken aan de situatie.

2.8. Analyse van de offertes verkregen in het kader van een openbare aanbestedingsprocedure

In het verlengde van voorgaand punt werd de Commissie in 2011 in kennis gesteld van openbare aanbestedingsprocedures waarbij de weerhouden bedrijfsrevisoren, alsook de bedrijfsrevisoren die hebben deelgenomen aan openbare aanbesteding, lagere erelonen boden dan hun confrater-voorganger of dat de erelonen geboden in een eerste ronde substantieel werden verlaagd in een tweede ronde [al dan niet kaderend in een openbare aanbestedingsprocedure met onderhandelingsfase]. De Commissie heeft beslist om informatie in te winnen over dergelijke situaties.

Er werd in dat verband één toezichtdossier geopend door de Commissie waarvan de behandeling niet werd afgerond.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

○ ○ Toezicht

2.9. Systematische analyse van de ontslagmeldingen aan de HREB overeenkomstig artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen

Overeenkomstig artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen, dienen zowel de gecontroleerde vennootschap als de commissaris de Hoge Raad voor de Economische Beroepen in kennis te stellen van het ontslag van de commissaris tijdens zijn opdracht en op afdoende wijze de redenen hiervoor uiteen te zetten.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen dient de verkregen informatie binnen de maand mede te delen aan alle instanties die deelnemen aan het Belgisch systeem van publiek toezicht zoals opgenomen in artikel 43 van de wet van 22 juli 1953. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen communiceert eveneens voormelde ontslagmeldingen ter informatie aan het Instituut van de Bedrijfsrevisoren dat aan de hand hiervan overgaat tot het doorvoeren van een systematisch onderzoek.

De Commissie is bijzonder aandachtig voor de ontslagen die worden geacteerd tussen de afsluitdatum van het boekjaar van de gecontroleerde vennootschap en de datum van de gewone algemene vergadering. Zulk ontslag kan de aflevering van een commissarisverslag over het voorbije boekjaar immers in de weg staan.

Tenslotte wenst de Commissie van Toezicht eveneens naar aanleiding van het ontslag van een commissaris na te gaan of hij het voorschrift van artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen heeft nageleefd waarbij hem wordt opgedragen verslag uit te brengen aan de algemene vergadering en de nodige stappen te ondernemen ten aanzien van de ondernemingsraad.

In het kader van dit onderzoek werd in 2011 geen toezichtdossier geopend.

Op basis van de verworven kennis heeft de Raad bovendien beslist om een mededeling te richten aan de bedrijfsrevisoren omtrent dit aspect.

2.10. Onderzoek bij de Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid (OISZ)

In het kader van de besprekingen over een eventueel aangepast model van bevestigingsbrief heeft de Raad de Commissie van Toezicht verzocht een sectoronderzoek uit te werken over de wijze waarop de bedrijfsrevisoren zich van hun opdrachten kwijten ten aanzien van de openbare instellingen van sociale zekerheid. Meer in het bijzonder dient de correcte toepassing van de controlenormen in de sector van de OISZ, alsook de toereikendheid van de gevraagde erelonen te worden nagegaan.

Er werd immers in de eerste plaats vastgesteld dat bepaalde leiders van OISZ zouden weigeren om een bevestigingsbrief te ondertekenen overeenkomstig de gebruiken en dat bedrijfsrevisoren twijfelen om deze ondertekening te eisen. In de tweede plaats werd vastgesteld dat bepaalde revisorale verslagen een groot voorbehoud inhielden met betrekking tot de betrouwbaarheid van de jaarrekening van bepaalde OISZ terwijl dit bij andere verslagen nauwelijks het geval was – zonder dat het voor de hand ligt dat de jaarrekening van laatstgenoemde OISZ duidelijk betrouwbaarder is. Verder lijkt het niveau van de erelonen *prima facie* weinig afgestemd te zijn op de complexiteit van de gevallen en de tekortkomingen in het interne controlesysteem.

De hoofddoelstelling van dit onderzoek is niet om repressief te zijn maar eerder gericht op een harmonisatie van de praktijken en eventueel op een kwalitatieve verbetering van de audit bij de OISZ, aan de hand van een mededeling, van de permanente vorming en eventueel andere maatregelen.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

2.11. Ontstentenis van vermelding van de erelonen

De Commissie van Toezicht heeft, op basis van de gegevens verstrekt door de Nationale Bank, een aantal bedrijfsrevisoren geïdentificeerd die in de toelichting bij de door hen gecertificeerde jaarrekeningen, op regelmatige basis of zelfs systematisch, het bedrag van de erelonen van de commissaris niet hebben vermeld. De Commissie heeft vijftien toezichtdossiers geopend. Eind 2011 was het onderzoek nog niet afgerond.

2.12. Neerlegging van de jaarrekening

Op basis van de gegevens verstrekt door een externe leverancier, heeft de Commissie van Toezicht kennis genomen van het feit dat de jaarrekening van vier bedrijfsrevisorenkantoren niet werd neergelegd gedurende drie opeenvolgende boekjaren. Derhalve werden vier toezichtdossiers geopend. Eind 2011 was het onderzoek nog niet afgerond.

2.13. Financieel risicoprofiel

Verder heeft de Commissie van Toezicht, op basis van de gegevens verstrekt door de Nationale Bank, acht bedrijfsrevisorenkantoren geïdentificeerd waarvan het financieel profiel als risicovol kan worden beschouwd op grond van de vaststelling van een negatief eigen vermogen of op grond van achterstallige RSZ-bijdragen die aanleiding hebben gegeven tot dagvaardingen voor de Arbeidsrechtbank tot betaling hiervan. Een dergelijke situatie zou kunnen worden beschouwd als onwaardig gedrag aangezien zij schade zou kunnen aanrichten aan het imago van het beroep. Acht informatiedossiers werden geopend.

2.14. Overige onderzoeken van de Commissie van Toezicht

De overige onderzoeken kunnen als volgt worden samengevat:

Oorsprong	In 2011 geopende dossiers
Commissie kwaliteitscontrole	6
Meldingen door een derde partij of andere bedrijfsrevisor	2
Interne bronnen	13

De dossiers vanwege de Commissie Kwaliteitscontrole betreffen de behandeling van vaststellingen gedaan door de Commissie Kwaliteitscontrole die niet rechtstreeks verbonden zijn aan de bedrijfsrevisor die onderworpen is aan de kwaliteitscontrole.

De meldingen door een derde partij betreffen de tekortkomingen vanwege een bedrijfsrevisor, die systematisch door de Commissie worden onderzocht.

De dossiers waarvan de oorsprong een interne bron van het Instituut is, betreffen voornamelijk administratieve dossiers (bijdragen, gegevens in het openbaar register en/of het elektronisch dossier) of dossiers die werden geopend naar aanleiding van feiten vastgesteld in andere verwante dossiers.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

3. Principebeslissingen genomen door de Commissie van Toezicht

3.1. Met betrekking tot het beheer van de dossiers van failliet verklaarde vennootschappen

De Commissie beslist, behoudens met redenen omklede uitzonderlijke omstandigheden, om geen dossier te openen wanneer het faillissement plaatsvindt binnen de negen maanden na de afsluiting van het boekjaar en een commissarisverslag over dit boekjaar aan de stakeholders de juiste informatie verstrekt.

Wanneer de nieuw benoemde commissaris nog geen verslag heeft uitgebracht, beslist de Commissie, behoudens met redenen omklede uitzonderlijke omstandigheden, om geen dossier te openen wanneer het faillissement plaatsvindt binnen de negen eerste maanden van het boekjaar zijnde het eerste jaar van het commissarismandaat.

4. Resultaten van de toezichtwerkzaamheden

4.1 Algemeen

In 2011 is de Commissie van Toezicht 11 keer samengekomen.

Er werden in 2011 85 toezichtdossiers geopend, waarvan 6 met betrekking tot bedrijfsrevisorenkantoren en 79 met betrekking tot natuurlijke personen. Hieronder wordt een tabel opgenomen die de wijzigingen in het aantal dossiers weergeeft.

31/12/2010	Geopend in 2011	Gesloten in 2011	31/12/2011
110	85	73	122

4.2 Overzicht van de behandelde dossiers

De Commissie behandelde in 2011 196 toezichtdossiers en 225 informatiedossiers waarvan 13 informatiedossiers aanleiding gaven tot de opening van een toezichtdossier.

4.3 Opvolging en afsluiting van de dossiers

De door de Commissie in 2011 behandelde dossiers hebben het Instituut ertoe gebracht in een aantal gevallen een specifiek onderzoek te organiseren, te weten:

	2011
Uitnodigingen om voor de Commissie te verschijnen	37
Plaatsbezoeken	7
Totaal	44

Na afloop van haar werkzaamheden met betrekking tot de specifieke dossiers heeft de Commissie 73 van de 196 behandelde dossiers als volgt afgesloten:

	2011
Voorstellen tot klassement	53
Voorstellen tot terechtwijzing	10
Voorstellen tot tuchtverwijzing	10
Totaal	73

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

Bovendien heeft de Raad in 2011 in 11 dossiers een injunctie opgelegd ingevolge een onafhankelijkheidsprobleem en de vaststelling van lage erelonen en belangrijke tekortkomingen in de opvolging van de controlewerkzaamheden.

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat de KVI voormelde beslissingen, in de mate dat zij zich hierover dient uit te spreken, nog niet heeft goedgekeurd.

4.4 Opvolging van een procedure tot het nemen van voorlopige ordemaatregelen

De Commissie van Toezicht werd door de Ondervoorzitter van het Instituut belast met een dossier waarvoor hij, in toepassing van artikel 39 van de wet van 1953, een voorlopige ordemaatregel heeft opgelegd aan een bedrijfsrevisor. Deze beslissing werd vervolgens hervormd door het Uitvoerend Comité dat oordeelde, na kennis te hebben genomen van de elementen die aan het licht kwamen na de opgelegde maatregel, dat de voorwaarden tot hoogdringendheid en flagrantie niet vervuld waren.

De Commissie van Toezicht heeft het onderzoek afgesloten en aan de Raad voorgesteld om de betrokken bedrijfsrevisor door te verwijzen naar de tuchtinstanties.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Tucht

In 2011 heeft de Raad voor het eerst de volgende acties ondernomen met betrekking tot tuchtactiviteiten:

	2011
Voorstellen tot tuchtverwijzing	28
Tussenkomen in tuchtdossiers	
• Tuchtcommissie	11
• Commissie van Beroep	9
Tussenkomen in cassatiedossiers	1
Tussenkomen in burgerlijke en administratieve procedures	0

IBR - IRE

Deel II

Activiteiten onder publiek toezicht

Toegang tot
het beroep

Patrick VAN IMPE combineert het voorzitterschap van de Stagecommissie met dat van de Commissie Permanente Vorming.

Samenstelling van de Stagecommissie

<i>Voorzitter</i>	de heer Patrick VAN IMPE
<i>Leden van de Raad</i>	de heren Félix FANK, Eric MATHAY en Tom MEULEMAN
<i>Externe leden</i>	de dames Martine BLOCKX, Marleen DEFOER en Vinciane MARICQ en de heren Boudewijn CALLENS, Fabio DE CLERCQ en Luc VERRIJSEN
<i>Technische adviseurs</i>	de heren Dirk STRAGIER en René VAN ASBROECK
<i>Secretariaat</i>	<i>tot maart 2011:</i> de heer Olivier COSTA <i>vanaf april 2011:</i> mevrouw Astrid VAN DROOGENBROECK

IBR - IRE

Deel II

Activiteiten onder

publiek toezicht

Toegang tot
het beroep

1. Bevoegdheden

Het Instituut organiseert via de Stagecommissie de driejaarlijkse stage en de aanverwante beroepspraktijken bij een bedrijfsrevisor.

De organisatie van het toelatingsexamen is een bevoegdheid van de Examencommissie, die haar werkzaamheden onafhankelijk van de Stagecommissie uitoefent.

De Examencommissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter: de heer Henri OLIVIER (HEC-ULg)

Leden: de dames Martine BLOCKX (ULB), Catherine DENDAUV (FUNDP), Ann GAEREMYNCK (K.U. Leuven), Ann JORISSEN (UA) en Danielle SOUGNÉ (HEC-ULg) en de heren Joel BRANSON (VUB), Boudewijn CALLENS (Lessius), Ignace DE BEELDE (UGent), Yves DE CORDT (UCL), Michel J. DE SAMBLANX (UA), Pascal MINNE (Solvay), Denis PHILIPPE (ICHEC/UCL) en Patrick VAN IMPE (Lessius).

2. Contact met de universiteiten en hogescholen van het lange type met economische oriëntatie

De Stagecommissie heeft haar contacten met de universiteiten en hogescholen van het lange type met economische oriëntatie betreffende de dossiers van de kandidaten voor de IBR-toelatingsexamens en de voorwaarden voor de toekenning van vrijstellingen, voortgezet.

In het eerste semester van 2011 werden er afspraken georganiseerd teneinde gedachten uit te wisselen over bovenvermelde elementen. Deze jaarlijkse ontmoetingen beogen een vlotte samenwerking met de onderwijsinstellingen te bevorderen en op die manier de analyse van de toelatingsexamensdossiers te optimaliseren.

In dat opzicht werd dit jaar eveneens een nieuw systeem ingevoerd voor de analyse van de toelatingsexamensdossiers, waarbij alle aanvragen voortaan elektronisch worden beheerd teneinde de betrouwbaarheid en de gelijkwaardigheid van de dossiers te waarborgen.

3. Bekwaamheidsexamen 2011

De twee zittijden van het bekwaamheidsexamen werden zoals gewoonlijk in de periodes mei/juni en november/december georganiseerd.

Het examen bestond uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte.

De mondelinge proeven werden afgenomen door een jury van vijf personen, waaronder een universiteitsprofessor of professor van het hoger onderwijs van het lange type, drie bedrijfsrevisoren en een vertegenwoordiger van de economische en sociale wereld.

De verschillende Voorzitters van de kamers van de jury voor het bekwaamheidsexamen zijn:

- Nederlandstalige kamers:

De heer K.M. VAN OOSTVELDT, Vlekho;	De heer H. BRAECKMANS, UA;
De heer C. VAN DER ELST, UGent;	De heer C. REYNS, UA.
Mevrouw M. WILLEKENS, K.U. Leuven;	
- De Franstalige kamers:

De heer P.-A. FORIERS, ULB;	De heer Y. DE CORDT, UCL;
De heer G. HÜBNER, HEC-ULg;	Mevrouw D. SOUGNÉ, HEC-ULg.

IBR - IRE

Deel II

Activiteiten onder publiek toezicht

Toegang tot
het beroep

4. Statistieken

Hieronder worden de voornaamste statistieken inzake de toelatingsexamens, het aantal stagiairs en het bekwaamheidsexamen weergegeven:

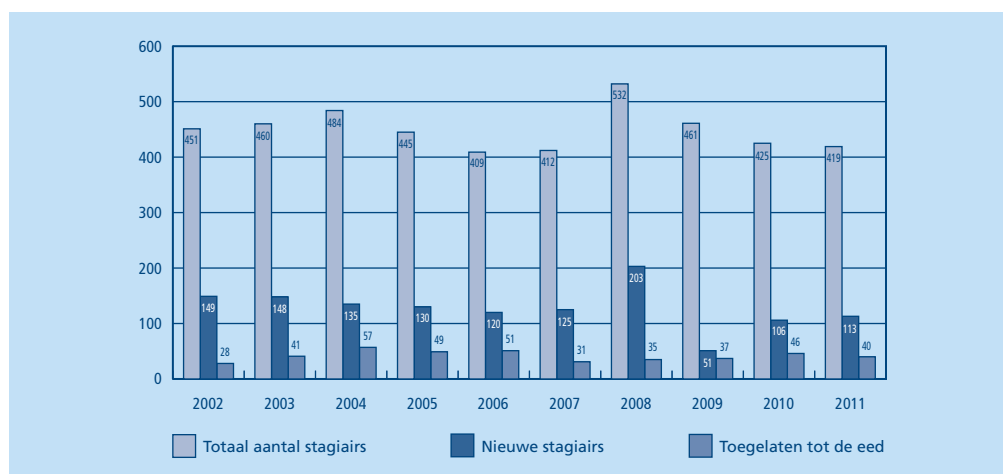
- Toelatingsexamens:

2011	Deelnemers	Geslaagd
N	258	90 (35%)
F	91	29 (32%)
Totaal	349	119 (34%)

- Bekwaamheidsexamens:

2011	Aantal kandidaten	Aantal eerste deelnames	Geslaagd
Mei/Juni	N	23	7 (26%)
	F	2	0 (0%)
	Totaal	25	8 (24%)
Nov/Dec	N	36	19 (53%)
	F	17	11 (65%)
	Totaal	53	30 (57%)
Totaal van de twee zittijden	N	59	25 (42%)
	F	19	11 (58%)
	Totaal	78	36 (46%)

- Evolutie van het aantal stagiairs:

IBR - IRE

Deel II

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

Inleiding

Inschrijving in het openbaar register

De wetgever heeft de Raad van het Instituut de opdracht toevertrouwd om een openbaar register bij te houden waarin de bedrijfsrevisoren – dit zijn zowel de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen als de bedrijfsrevisorenkantoren – worden geregistreerd (artikel 10 van de wet van 22 juli 1953). De bedrijfsrevisoren zijn in België de wettelijke auditors in de zin van de Richtlijn 2006/43/EG.

De bedrijfsrevisoren natuurlijke personen worden in het openbaar register ingeschreven op voorlegging van het uittreksel van het proces-verbaal van de eedaflegging en wordt van kracht op de dag van eedaflegging. Een bedrijfsrevisorenkantoor wordt in het openbaar register ingeschreven met ingang van de dag waarop de Raad van het Instituut de gunstige beslissing nam tot registratie.

De auditors en de auditororganisaties van derde landen die de controle uitvoeren van de enkelvoudige jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een onderneming met statutaire zetel in een derde land en waarvan de effecten in België mogen verhandeld worden, worden als zodanig afzonderlijk geregistreerd in het openbaar register.

De openbare registergegevens worden elektronisch opgeslagen. Het register kan geraadpleegd worden op de website van het Instituut.

Publiek toezicht op de toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

De Procureur Generaal ziet, als orgaan van het systeem van publiek toezicht, toe op de registerinschrijving door de Raad van het Instituut. Elke beslissing van de Raad tot inschrijving of herinschrijving van een kandidaat-bedrijfsrevisor of waarbij de hoedanigheid van bedrijfsrevisor wordt ingetrokken, is vatbaar voor beroep vanwege de Procureur Generaal bij het Hof van Beroep. Deze beslissingen worden dan ook door de Voorzitter van het Instituut gemeld aan de Procureur Generaal, zodat deze desgevallend binnen een termijn van veertig dagen, te rekenen vanaf de betekening van de beslissingen van de Raad, beroep kan aantekenen bij de Commissie van Beroep.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

1. Beslissingen van de Raad met betrekking tot het openbaar register

1.1. Het lijsten van de netwerken door het Instituut

De Raad besliste in 2009 om in twee fasen over te gaan tot het gestandaardiseerd lijsten van de netwerken.

Deze beslissing van de Raad werd op 24 september 2010 verduidelijkt met een omzendbrief D.22/10 aan de bedrijfsrevisoren "Het lijsten van de netwerken en de te verstrekken informatie door de bedrijfsrevisoren bij lidmaatschap van een netwerk".

Omwille van een aantal door bedrijfsrevisoren opgeworpen toepassingsmoeilijkheden, heeft de Raad einde 2010 beslist om de verplichting voor de netwerken om zich in te schrijven in een lijst van de netwerken op te schorten. Er werd een werkgroep ad hoc opgericht om een oplossing te formuleren en om eventueel de interpretatiecriteria van de notie netwerk te herzien. Deze werkgroep rondde zijn werkzaamheden in de eerste helft van 2011 af. Daarbij hield de werkgroep tevens rekening met de bemerkingen die geformuleerd werden door de HREB met betrekking tot de volledigheid en de actualisering van de gegevens van het openbaar register.

Uit de werkzaamheden van de werkgroep vloeide de mening voort dat de wettelijke definitie van netwerk, net zoals deze van de IESBA *Code of Ethics*, ervan uit gaat dat een eerste vereiste voor een netwerk is dat het gaat over een groter geheel dat uitgaat van de wil tot samenwerking en waaraan een aantal alternatieve elementen zijn gekoppeld. Sommige van deze alternatieve elementen vormen al dan niet weerlegbare voorwaarden om van een netwerk te spreken. De werkgroep achtte dat de IESBA *Code of Ethics* een goede basis vormt om deze alternatieve elementen te verduidelijken en toe te lichten. Dit alles werd opgenomen in advies 2011/6 met betrekking tot de verduidelijking ten aanzien van de beschrijving en de reikwijdte van de verplichtingen van een netwerk.

Verder kan worden aangestipt dat de Raad in oktober 2011 van mening was dat het gebruik van het begrip "netwerk" ter aanduiding van een internationale groepering waartoe een bedrijfsrevisorenkantoor behoort, veronderstelt dat het wel degelijk gaat om een netwerk in de zin van de wet en dat derhalve wordt geacht dat de Belgische leden van deze groepering ook zelf tot het netwerk behoren. Een internationale groepering wordt evenwel niet als een netwerk beschouwd ingeval zij niet beantwoordt aan de criteria zoals vermeld in het eerder door de Raad gepubliceerd advies 2011/6 over het begrip "netwerk".

Tezamen met voormeld advies werd omzendbrief 2011/8, met betrekking tot het lijsten van de netwerken en de te verstrekken informatie door de bedrijfsrevisoren bij lidmaatschap van een netwerk, gepubliceerd. Met deze omzendbrief werd het gestandaardiseerd lijsten van de netwerken in twee fasen hervat en werd de voormalige omzendbrief van 24 september 2010 opgeheven.

Verder kan worden aangestipt dat het lijsten van de netwerken een gedeelde verantwoordelijkheid inhoudt. Het is de voornaamste contactpersoon van het netwerk die instaat via de inschrijvingsaanvraag of de actualisatie van de gegevens van het netwerk voor het opsommen van de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen en de bedrijfsrevisorenkantoren die deel uitmaken van het netwerk.

De bedrijfsrevisoren natuurlijke personen en de voornaamste contactpersoon van het bedrijfsrevisorenkantoor, die deel uitmaken van het netwerk, dienen steeds via het actualisatieformulier van hun eigen registergegevens op het extranet van het IBR te bevestigen deel uit te maken van het netwerk. Dit dient voor alle duidelijkheid te gebeuren nadat het Uitvoerend Comité besliste om het netwerk te lijsten of nadat de voornaamste contactpersoon de gegevens van het netwerk dat al was gelijst actualiseerde.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

1.2. De registratie van auditors en auditororganisaties van een derde land

De registratie van auditors en auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen – bedoeld in artikel 7, § 4 van de wet van 22 juli 1953 – worden geregeld in het koninklijk besluit van 3 september 2010, dat werd gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 15 september 2010.

Auditors of auditororganisaties van een derde land die een controleverklaring afleveren betreffende de jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een vennootschap die haar statutaire zetel buiten de Europese Gemeenschap heeft en waarvan de effecten in België zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt in de zin van artikel 4, eerste lid, punt 14, van Richtlijn 2004/39/EG moeten als dusdanig zijn ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

In 2011 vond op initiatief van het Instituut een vergadering plaats met alle betrokken autoriteiten teneinde de praktische invulling van bovenstaande regelgeving te verduidelijken. Er werden een aantal actiepunten bepaald, die ter goedkeuring werden voorgelegd aan één van de betrokken autoriteiten. Reactie hieromtrent wordt in de eerste maanden van 2012 verwacht.

2. Wijzigingen in het register in 2011

2.1 Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen

Nieuwe inschrijvingen – artikel 5 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 2 van het erkenningsreglement

BAERT Caroline (A02325), BECKERS Christophe (A02324), BOCKAERT Jeroen (A02315), CARMANS Herwig (A02326), CEULEMANS Vincent (A02347), COLLIE François (A02317), DANIELS Gilles (A02330), DEFIEUW Bart (A02340), DEFLANDRE Olivier (A02318), DEJONGHE Tom (A02349), DEKETELE Brecht (A02343), DELBEKE Michaël (A02323), DENECKER Karel (A02339), GOELENs Kelly (A02348), HAMBURsIN Hugo (A02344), LEBRUN Jean-Antoine (A02328), LENOIR Peter (A02345), MAES Eric (A02322), MANSVELT John-Gerald (A02314), MESSAAOUI Nadia (A02319), ORIS Christoph (A02341), POEL Maarten (A02321), POESEN Frederic (A02331), ROY Gaëtan (A02316), SANTENS Annelies (A02342), SCHELLEKENS Alain (A02332), SPGELAERE Hélène (A02313), THEUNISSEN Cécile (A02333), VAN BUYNDER Tine (A02334), VANDEN BROUCKE Evelyne (A02336), VANDENHOUWE Anke (A02350), VAN DE PERRE Stef (A02351), VAN DE VEN Glenn (A02335), VAN HAVERMAET Tom (A02320), VAN LAETHEM Nele (A02337), VANNOBEL Ruben (A02346), VAN REUSEL Stijn (A02327), VERJANS Sébastien (A02329) en VETS Thomas (A02338).

Ontslag – artikel 17 van het erkenningsreglement

BOETS Inge (A01184), BONNE Erik (A00555), BONTE Hein (A02285), CLEPPE Jan (A00590), DAERDEN Frédéric (A01562), DEDOUIT Jean-Jacques (A01701), DEGREZ Maurice (A00975), DELBROUCK Michel (A00738), DELVAUX Gérard (A00505), DE MEESTER DE BETZENBROEC Eric (A01897), DE MEY Willy (A00648), FULTON James (A01486), GULDENTOPS Michel (A02014), HELSEN Erik (A00659), HERREWIJN Gust (A00747), JACQUINET André (A01300), JANSSENS Gilbert (A00779), JOSSE Claude (A01042), LELIE Etienne (A00824), MAEYNINCKX Roger (A01513), VAN AERDE William (A00808), VANDE MOORTEl Johan (A01156), VANDER STICHELE Raf (A01064), VAN DE SYPE Lieven (A02121), VANDEURZEN Maria Helena (A00665), VAN DE WEYER Jozef (A01019), VAN HOECKE Marc (A00810), VAN MONTFORT Ludo (A00717), VAN REUSEL Eric (A00581) en VAN STEENBERGE Leo (A00844).

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 2 4 van de wet van 22 juli 1953

DE BOCK Guido (A00930) en MORLIE Roland (A00937).

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement

DE MEY Johan (A00951) en DESCHAMPS André (A00541).

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953

DE LILLE Johan (A00598) en HOYDONCKX Marc (A00895).

Aantal bedrijfsrevisoren natuurlijke personen opgesplitst per taalgroep	op 31.12.2010	op 31.12.2011
Totaal	1.035 ¹	1.036 ²
taalgroep Nederlands	679	679
taalgroep Frans	356	357

Toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor – artikel 11, § 2 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 4, § 1 van het huishoudelijk reglement

BERTRAND Marie-José (A00530), BOETS Inge (A01184), BOVE Christian (A01016), DE BOCK Guido (A00930), DEGREGZ Maurice (A00975), DELVAUX Gérard (A00505), FULTON James (A01486), GOOSSENS Daniel (A00469), HELSEN Erik (A00659), HERREWIJN Gust (A00747), JANSSENS Gilbert (A00779), JOSSE Claude (A01042), VAN CAMPENHOUT Charles (A01018), VAN COUTER Luc (A00694), VANDER STICHELE Raf (A01064), VAN MONTFORT Ludo (A00717), VAN STEENBERGE Leo (A00844), VERCRUYSE Michel (A01069) en VLAEMINCK Rudy (A00838).

Overlijden

In de loop van het jaar heeft de Raad het overlijden vernomen van de bedrijfsrevisoren HAESAERT Daniel A.P. (A01187) en LOOTS Eddy (A00880) en de erebedrijfsrevisoren BLANPAIN Luc-Bernard (A00448), FAINGNAERT Léon (A00075) en GATZ Michel (A00708).

De Raad betuigt zijn oprechte deelneming aan de families van de overledenen.

2.2 Bedrijfsrevisorenkantoren

Inschrijving bedrijfsrevisorenkantoren – artikel 6 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 3 van het erkenningsreglement

B00790 – Comm. V Luk Roelandt Bedrijfsrevisor
 B00791 – BVBA ACOFIN Réviseurs d'Entreprises
 B00792 – SPRL LUIS LAPERAL – REVISEUR D'ENTREPRISES
 B00793 – Comm. V FREDERIK VANDER DONCKT BEDRIJFSREVISOR
 B00794 – BVBA Bart Roose Bedrijfsrevisor
 B00795 – SPRL Rosier & Co
 B00796 – SPRL MOORE STEPHENS A S
 B00797 – SPRL OLIVIER DEFLANDRE, REVISEUR D'ENTREPRISES
 B00798 – BVBA Frederik Wagemans Bedrijfsrevisor
 B00799 – BVBA EDDY DAMS
 B00800 – BVBA PIET DUJARDIN
 B00801 – SPRL MADE BY MADE, réviseurs d'entreprises
 B00802 – CVBA MckinleyAlaska Bedrijfsrevisoren
 B00803 – BVBA H. WEVERS

1 Waarvan 110 bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren overeenkomstig artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.

2 Waarvan 116 bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren overeenkomstig artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

B00804 – BVBA Turna Ömer
 B00805 – BVBA N. Verheyen
 B00806 – BVBA TOKUS BEDRIJFSREVISOR
 B00807 – Comm. V R. Cox
 B00808 – Comm. V Mike Boonen
 B00809 – Comm. V H Carmans
 B00810 – BVBA Alexis Van Bavel
 B00811 – CVBA KPMG Entreprises
 B00812 – BVBA Thomas Vets
 B00813 – BVBA Marie-Laure MOREAU Réviseur d'Entreprises
 B00814 – BVBA NK Audit & Accountancy
 B00815 – Comm. V SCS Olivier Declercq, Réviseur d'Entreprises

Ontslag van bedrijfsrevisorenkantoren – artikel 17 van het erkenningsreglement

B00075 – BVBA CARDYN & JOOS – Bedrijfsrevisoren
 B00092 – SPRL GOOSSENS, GOSSART, JOOS Réviseurs d'entreprises
 B00093 – BVBA DEGREG DFK
 B00104 – BVBA STOKS LELIE & C°
 B00132 – BVBA Bedrijfsrevisoren DE MEY & C°
 B00148 – BVBA Guy DE BACKER & C°
 B00152 – SPRL Paul LURKIN & C°
 B00172 – BVBA VANSTREELS, DE BOM VAN DRIESSCHE & C°
 B00208 – SPRL DELBROUCK, CAMMARATA, GILLES et Associés – Réviseurs d'entreprises
 B00248 – SPRL A. Jacquinet & C°
 B00251 – Comm. V Luc Van Couter & Co
 B00252 – BVBA ERIK VAN DER JEUGHT
 B00265 – SPRL ANCIAUX & C°
 B00274 – BVBA Marc VAN HOECKE & C°, Bedrijfsrevisoren
 B00280 – SCRL T.C.L.M – TOELEN, CATS
 B00284 – BVBA Gust HERREWIJN
 B00310 – BVBA R. VOS & PARTNERS, Bedrijfsrevisoren
 B00339 – BVBA Erik Helsen
 B00365 – BVBA W. VAN DEN KEYBUS
 B00370 – SPRL Georges FINAMORE & C° Réviseurs d'Entreprises
 B00378 – BVBA Jozef VAN DE WEYER
 B00382 – BVBA DUJARDIN & C°
 B00403 – BVBA C. Bové, Bedrijfsrevisor
 B00452 – SCRL DDC, Réviseurs d'entreprises
 B00457 – BVBA TOM VAN CLEEF, Bedrijfsrevisor
 B00463 – BVBA RAF VANDER STICHELE
 B00524 – BVBA MARC TORFS
 B00553 – BVBA A. BAUWENS
 B00562 – BVBA VANSTEELANT SVEN, BEDRIJFSREVISOR
 B00580 – SPRL De Wolf, Ostyn, Caluwaerts, De Ridder & C°
 B00590 – BVBA LUC. EN BENEDIKT JOOS – BEDRIJFSREVISOREN
 B00591 – SCRL P.C. & C° REVISEURS D'ENTREPRISES
 B00594 – SPRL JEAN-MARIE JOIRIS REVISEUR D'ENTREPRISES
 B00664 – SCRL GGJ & Partners Réviseurs d'Entreprises
 B00732 – CVBA GRANT THORNTON AUDIT
 B00785 – Maatschap Vandewalle, Vermeeren & Co

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement

Er zijn geen gevallen te melden.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953

B00376 – BVBA HOYDONCKX & Partners – Bedrijfsrevisoren

B00692 – BVBA Bedrijfsrevisor De Lille & Co

Aantal bedrijfsrevisorenkantoren opgesplitst volgens juridische vorm	op 31.12.2010	op 31.12.2011
Totaal	524	512
Maatschap	6	5
BVBA	452	435
CVBA	43	42
Comm. V.	20	27
NV	2	2
VOF	1	1

IBR - IRE

